

REDACTIA
Deak Ferencz-u. Nr. 80.

ABONAMENTUL
pentru Austro-Ungaria:
1 an 20 cor.
6 luni 10 cor.
3 luni 5 cor.
1 luna 2 cor.
In Duminecă pe an 4 cor.
In România și străinătate pe an
40 franci.
Către noi se însoțiază.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deak Ferencz-u. Nr. 79

INȘERTURILE:
Se va plăti garanția pentru două săptămâni; a doua oară 12 bani; a treia oară 5 la fiecare publicare.
Acest abonament este, cât și înșerturile, numai pentru a se plăti în avans în Arad.
Prețurile pentru orăș și comitate sunt diferite.
Inșerturile adresate nu se primesc.

INTRAREA...

(*) Intrarea în lupta parlamentară a naționalităților române s'a făcut în împrejurări care pot fi mai grele. Criza constituțională este deja de patru luni a produs în Dietă situație așa zicând insuportabilă. Toți sunt răvați. Partidele adversare se combat cu asprime și așteaptă cu neastâmpăr să vină odată capăt crizei.

Nu e deci tocmai potrivită vremea pentru a fi ascultat și înțeles când vine să mai fie în discuție o chestie: pe cea a *naționalităților*, chestie iritantă și care nu se poate deslega de cât cu bunăvoință și încă și mai multă — *renunțare*. Se înțelege, din partea partidelor maghiare ajunse — și în Dietă.

Acestea însă — ajunse unde nu s'au putut — nu-s tocmai conciliante, ci cum sunt în luptă crâncenă cu Viena, nu-s dispuși să mai asculte și naționalitățile. Știrea Românilor prezintă proiect de adresă separată și produs nu numai senzație, dar și indignare! Ce curaj și câtă provocare: naționalitățile, un mic grup de reprezentanți din neamuri cari în parlament de douăzeci de ani nu dăseră semne de viață, să prezinte proiect de adresă separată?

Să-l prezinte și să-l susțină în plin parlament cu stăruință și un întreg arsenal de argumente?

Când și față de cine?

Când coaliția crede că duce la tron o coroană care-i expresiunea cea mai fidelă a națiunii alcătuitoare de stat... Și față de cine cel mai strălucit al Maghiarismului. Apare, într'adevăr, o sfidare aceasta.

Și totuși, partidul naționalităților nu și-a asumat decât o datorie. La vremea cea mai potrivită: *când reprezentanța țării vorbește cu coroana*. Dacă nu se afirmă însă cu acest cuvânt, nu știm dacă-l mai puteau avea curând.

Presinterea acestei adrese este adică o intervenție în lanțul politicii memorandiste. S'au făcut ce au urmărit Românii? Să li-se audă și țara, Coroana și lumea întreagă să știe că trăiesc.

Ș'acum aceasta li-a fost ținta.

După întemnițarea memorandiștilor și dizolvarea comitetului național, opinia publică a putut crede că într'adevăr, partidul național român i-s'a dat lovitură de moarte.

Presinterea proiectului de adresă este o dovadă peremptorie nu numai despre existența partidului național român, ci și despre existența a *tovărășiei româno-sârbe și slovace*. Este, mai presus de toate, dovada înțepeniunii politice a deputaților români. Ei au afirmat existența nemaghiarilor cu atâta

demnitate, în cât nici ziarele și nici în parlament nimeni n'a putut să obiectioneze nimic. Și au formulat atât de norocosă părere lor privitoare la situație și dorințele în ceea-ce privește sanarea răului de care suferă țara întreagă, în cât până și cei mai vajnici șovinisti au recunoscut înălțimea punctului de vedere din care privesc lucrurile. Ei s'au manifestat adică nu numai ca sinceri naționaliști, ci cu pătrundere adâncă au căutat să apropie cauza poporului lor de interesul cel mare al țării.

Atât proiectul de adresă anume, cât și vorbirile rostite de naționaliștii români, stăruie pentru realizarea unor principii salutare nu numai din punctul de vedere al nostru ca naționalități, ci salutare în primul rând pentru *întreaga națiune politică*.

Reducerea anilor de serviciu la miliție, darea progresivă și sufragiul universal sunt azi nu cerințe pornite din considerații naționale, ci idei fără a căror realizare nu se poate închipui un stat modern, nici fericirea popoarelor. Cu atât mai puțin o reprezentare dreaptă în parlament a adevăratei națiuni politice.

Eată de ce nici nu s'a putut lega nimeni de cuprinsul nici de forma proiectului de adresă al naționalităților. Au obiectonat numai că Românii, Sârbii și Slovacii s'au prezentat ca partid separat ear nu în șirele partidelor maghiare.

Obiecțiunea aceasta însă a *tuturor* partidelor maghiare este certificatul cel mai autorizat despre *buna intrare în lupta parlamentară* a partidului naționalităților.

De-ocamdată partidul s'a manifestat și faptic a demonstrat absurditatea ordonanței lui Hieronymi, îngropând-o pentru totdeauna. A făcut d'asemeni, cunoscut, în contururi mari, stocul de idei dela realizarea cărora așteaptă buna înțelegere dintre neamurile din patrie și fericirea obștească.

Ear acestea li-au făcut atât de fericit, încât numai felicită îi putem pe deputații noștri. Salutul nostru este cu atât mai cordial, cu cât ne dăm seama de despoziția partidelor maghiare și despre situația grea din parlament. În mijlocul cărora deputații noștri și-au făcut debutul.

Mandatul din Neoplanta. Duminecă după amiază își va ținea vorbirea de program contele Arved Teleki, candidatul partidului independist și va fi înconjurat de aproape toți corifeii fruntași ai acestor partide.

Față de el are să lupte naționalistul Dumitru Muszitz, avocat sârb. Sperăm și suntem convinși, că toți Sârbii se vor întruni în o tabără pe lângă candidatul naționalist, ca să-l ajute izbândă.

Vorbirea lui Dr. Ioan Suciu

rostită în 10 Maiu n. în parlamentul ungar.

Onorată Cameră! Ca membru nou al acestei Camere, nu tăgăduiesc, iau cuvântul pătruns de acea îngrijorare: oare declarațiunile mele purcese din curata-mi convingere, nu se vor întâlni cu vre-un anume soi al intoleranței ori chiar al antipatiei latente (S-auzim! S-auzim!) Trebuie să fiu pregătit, că mă vor acuza cu preocupare naționalistă și pe temeiul acesta vor trage la îndoială, că în șirul desfășurării mele voi fi în stare a avea în vedere interesul patriei.

D'aceia din capul locului declar, că interesul statului îmi va fi idea conducătoare, și interesele națiunii mele numai acolo și într'altă le voi atinge, unde și încât acestea nu numai nu sunt în contradicție cu interesele binepricepute ale statului și a națiunii politice ungare, ci dincontra în deplină consonanță cu dînsese. (Aprobări.) În numele acestei promisiuni rog și eu pe on. membrii ai Camerei... (Sgomot. Președintele sună.)

Președintele: Rog pe domniile deputați a-și ocupa locurile.

Ioan Suciu: ... să binevoiască a da ascultare modestelor mele desfășurări asemenea nu din punctul de vedere al interesului de rassa pus în primul plan, ci curat din adevăratul interes abstract de stat. (S-auzim! S-auzim!)

On. Dietă! Dacă esaminăm minuțios actuala criză politică, pe care o putem cu tot dreptul numi și criză constituțională, trebuie să dăm dreptate stimatului nostru deputat coleg, contelui Apponyi Albert, care a afirmat erii, că criza asta nu e altceva, decât o nouă fază a luptei, pe care secolii dearândul cu stăruință, deși cu noroc schimbăcios, națiunea ungară a trebuit s'o poarte împotriva acelor năzuinți, cari voiau s'anexeze Ungaria prin legături de drept public și economice ce trec peste curat uniunea personală, cu țerile reprezentate în senatul imperial austriac. Veacuri de-arândul cu stăruință a solicitat națiunea ungară sistarea acestor năzuinți în interesul neatrînării statului și a integrității constituției, dar și din punctul de vedere al interesului vital al dinastiei și al statului.

On. Dietă! Dacă cercetăm cauzele, precedentele înaspririi crizei actuale și luăm de punct de mîncare a cercetărilor noastre acel principiu fundamental al constituției radical transformate al patriei noastre, în senzul căruia azi națiunea politică ungară s'alcătuește din toți cetățenii patriei, cari sunt membri egal îndreptățiți ai acestei națiuni fără privire la naționalitate, atunci naturalmente se ivește

Cei mai excelenți profesori și medici contra morburilor de plămâni, afecțiunilor organelor de filtru recomandă ca remediu cu efect respirație, precum: bronhită cronică, tusă convulsivă,

și mai ales este recomandat Convalescenților după influență. — Sirolinul promovează apetitul și face să crească greutatea corpului, depărtează tusa și flegma și face să înceteze asudarea de noapte. — Din cauza mirosului și gustului său plăcut este luat cu plăcere și de copii. În farmacia să capătă în sticle de 4 cor. Să fim atenți, ca flo-care sticlă să fie provăzută cu firma de mai jos

Sirolin

necesitatea limpezirii chestiunii: oare fața de aceasta nouă fază a tendinței îndreptate spre eluptionea neafirmării statului ungar, adică față de actuala criză, națiunea ungară în totalitate și în părțile constitutive, ce atitudine ia?

On. Dieta! N-am intențiunea a ostenta împotriva ființei, declarată prin lege de unitară și indivizibilă, a națiunii politice ungare, ori a ignora aceasta; dar precum acela, care făcând pe bază de date statistice harta etnografică a Ungariei, arată diferitele rase de popoare cu diferite culori, nu comite nici o crimă împotriva unității națiunii ungare, tot așa, poate, mi va fi permis și mie s'aseamăn harta aceasta etnografică cu harta asemenea colorată, care pe baza rezultatului alegerilor din Ianuarie a. c., osebește și ea, în diferite culori, după partide, cercurile electorale, și dacă din aceasta comparație scot concluziile posibile, dar deodată fac și atent pe fiecare, să se feriască de deducții false, scoase din aparență greșită. (Voce: Aparență?)

Asemănând aceste două harte, dacă și nu cu siguranță matematică — pentru că doar cum s'accentuiază și în proiectul nostru de adresă, numai o parte fragmentară a națiunii ungare își poate manifesta voința prin alegeri, dar totuși conșiderând, că diferitele rase de popoare locuiesc în masse cât se poate de compacte prin diferitele părți ale țării. — se pot trage deducții, ce atitudine iau aceste rase de popoare față de chestiunile politice și de drept public, cari au provocat criza actuală, apare ca și cum elementul curat maghiar, ori cercurile populate mai ales de Maghiari în majoritatea lor au luat poziție pe lângă teritoriul vamal independent și pe lângă aspirațiile naționale maghiare, iar cercurile, în cari naționalitățile sunt în majoritate, par a se declara pentru baza de drept public 67-istă. (Sgomol.)

Președintele: Rog liniște!

Ioan Suciu (continuă): Observarea mea modestă este, că deducțiunea din urma, că ținuturile locuite de naționalități sunt și ar fi din convingere pentru susținerea neschimbată a bazei 67-iste și ar fi luat poziție hotărâtă împotriva așa numitelor «aspirații naționale», cel puțin în contra «acelor din ele, cari tind la introducerea teritoriului vamal independent, nu corespunde adevărului. (Aprobări! în stânga. S'auzim S'auzim!) Și nu corespunde pentru-că în partea preponderantă a cercurilor electorale locuite de naționalități, chestiunea contraversată dintre neafirmarea țării și susținerea bazei dualistice în forma ei, în care a fost prezentată în cercurile locuite de Maghiari, nici n'a fost discutată, n'a fost dezbătută și așa alegătorii nici n'au putut lua vre-o poziție. Nu eu o zic, ci de pe băncile din stânga ale acestei on. Camere nu odată, ci de sute ori s'a accentuat, că partidul liberal a conșiderat cercurile naționalităților de adevărate fortărețe de refugiu ale sale. (Așa-i! în stânga). Cu continua accentuarea așa numitului «mumus» al naționalităților și a interesului vital al statului maghiar, partidul liberal a conșisat cercurile acelea pe seama intereselor și dominațiunii sale de partid. Dacă e adevărat asta, — iar dacă nu vroim să ne ascundem în dosul sofizmelor constituționale, ci conșiderăm stările tactice și acele cauze speciale, asupra cărora nu vreau să mă estind, pentru-că ar trebui să merg foarte departe, la enarare de: brutalități, corupții etc. — trebuie să recunoaștem că e adevărat, — atunci ce concluzii se pot trage

d'aci? Una este, că atunci, când guvernele liberale cu voturile intrate din cercurile sigure ale naționalităților, a ținut oarecumva în frâu spiritul opozițional, ce se manifesta în cercurile maghiare față de interpelațiunea rigidă a legilor dualiste, atunci în realitate, nu adevăratele voinți a naționalităților să sileau să corespundă. A doua deducție negativă este, că naționalitățile aparținătoare națiunii politice ungare n'au luat poziție pe lângă baza dualizmului, ceea ce țiu s'accentuez ca nu cumva, să apară așa, ca și cum naționalitățile, din principiu, din interes particular, din interes specific, ori din ori ce alte motive politice ar fi în contra acelor pretenziuni, cari rees cumva de în adevăr necesare și legitime pentru interesele vitale ale statului ungar.

Dacă m'am ocupat până aci cu importanța sprijinului venit din cercurile naționalităților în ajutorul susținerii bazei 67-iste, să-mi permiteți a desemna pe scurt soarta de cari au fost împărțite naționalitățile sub domnia de 38 ani a partidului liberal. Soarta asta n'a dat altceva on. Dieta decât că dela data, de când opoziția maghiară s'a manifestat tot mai impetuos față de legăturile de drept public și economice cu Austria, partidul guvernamental s'a silit să legitimeze susținerea neschimbată a celor legături, cu pretextul că acestea sunt încă tot necesare pentru înfrinerea și frângerea naționalităților. (Așa-i! Mișcare în dreapta. S'auzim! la mijloc) Și tot din acest interes a venit mereu cu așa numitele concesiuni vieneze, pe cari le-a prezentat ca cuceriri interne, pentru a amuți pretenziunile naționale, ce se înșiruiau față de Austria.

Pentru ilustrarea acestei, după modesta-mi părere, politici de doi bani în trei pungi, mă provoc la reproșul d-lui ministru președinte, făcut mi-se pare în ședința de Sâmbătă, când i-a cerut socoteală ven. stânga, de ce nu s'a estins în adresă și asupra chestiunii reformei învățământului popular. A accentuat, ce colosală cucerire națională ar fi fost de i-se dădea posibilitate să ducă de fapt la îndeplinire proiectul lui Berzeviczy. Un exemplu clasic al acestei tactice ne oferă cele întâmplate în ședința de ieri a partidului liberal. (S'auzim!) Scuzăți, că mă ocup cu aceasta, dar e vorba de interes public. Dreptul de existență al partidului liberal și marea chemare ce-i rezervă viitorul se silia s'o dovedească colegul meu Hodossy Imre, în discursul ținut la partidul liberal. Într'altele — comunicatele ziarului «Az Ujság» sunt doar autentice — a zis următoarele descriind prealabil istoricul înființării bazei de drept public (citește): «Ce s'a creat prin asta în imperiul ungar? A fost restituită heghemonia națiunii maghiare, a celor 8 milioane de maghiari față de celelalte 10—12 milioane de aici».

M-opresc aci, on. Dieta și întreb: corect și patriotic lucru este oare, că atunci când se vorbește aici de națiune politică, când mereu suntem acuzați cu atacarea unității națiunii politice, și când noi sub titlul acesta suntem siliți să suferim și temniță, că acei ce ne-o croesc asta, zic, când au fost împinși puțin de pe pedestalul puterii, să vină de odată dinșit, și să se silească a descompune în părțile sale națiunea politică ungară? (Mișcare și contraziceri în dreapta. Aprobări la mijloc.) De ce pune în contrast pe cele 10 milioane maghiari de rassă, cu «ceilalți» 12 milioane anonimi, cărora nici nume nu li-a dat colegul deputat Hodossy. Noi protestăm contra acesteia, pentru-că și noi formăm națiunea

politică ungară și în constituția Ungariei atât în legile fundamentale din 1848, cât și în cele din 68 egalitatea de drepturi e declarată pentru toți cetățenii statului fără distincție de naționalitate. Nu este iertat deci a distinge și a presupune deosebiri de patriotism. Zicem departe și aceasta este și mai gravă decât vama, mai supărăcioasă și mai puțin motivată (citește): «Acum față de ori-ce mișcare, ce se face în statul ungar, ce se îndreaptă spre dărîmarea heghemoniei rasei noastre maghiare, ne putem sprijini pe întreaga putere armată a Monarhiei, pentru-că aceasta e chemată a susține legile, a asigura executiva legilor prin urmare a face tot, servește asigurarea heghemoniei națiunii maghiare. Intre astfel de împrejurări e chemată de existență pentru aceasta națiune, să avem și mai departe asigurată baza dualistică».

Onorată Dieta! Dacă în adevăr e în interesul Ungariei, să se introducă teritoriul vamal separat, dacă în adevăr e în interesul țării, să se recâștiga toate atributele independenței stat, atunci nu recunoaștem și nu permitem ca întârzierea acesteia să se adscrie în contul patriotismului nostru, în detrimentul nostru (Aprobări vii și aplauze în stânga.) Voiți a Vă aduce aminte de trecut. Când atacat naționalitățile patria și când n'au fost suficiente gendarmeria, și miliția împotriva vreunui atac din partea noastră? Și de ar fi nevoie și de armata Austriei pentru susținerea statului ungar chiar împotriva noastră a naționalităților? (O voce din stânga: Argument copilaresc a fost. Sgomol. Președintele sună.)

Hock János: Soldații austriaci numai algeri trebuiesc.

Președintele: Vă rog, nu conturbați teritoriul.

Ioan Suciu: E cert, — dar nu vroim să mă estind acum la aceasta. Tactica în vechiului partid guvernamental a fost, că s'a folosit pretextul interesului statului ungar — în realitate curat numai din punct de vedere al interesului dominării sale de partid — venit totdeauna în for cu «ciuha» naționalităților și apucătura aceasta a trecut pe noi cu desăvârșire în convingerea generală și s'a cristalizat într'un adevărat cult în neferita noastră patrie. În toate procesele naționale înzadar și-au accentuat patriotismul, totdeauna au privit în naționalist pe trădătorii de patrie, pe dușmanii conjurați ai ei. În răspândirea acestei opinii în prima linie a miniațiunea partidului liberal a ostentat.

Am declarat-o aceasta sincer, destul și așa cred, că declarațiunile mele vor avea efectul, că on. opoziție aliată să nu caute aceeași greșală, pe care i-o imputam fostului partid liberal și nu se va pune prin deducție cel mult numai de ordine inversă, pe același teren față de noi. Pentru-că eu așa apreciez situația, că în privința aceasta, având în vedere chestiunea de naționalități, dacă fiecare se va cugeta astfel în on. parte din stânga ca și Bánffy, atunci va subsista următoarea deosebire.

Partidul guvernamental rezonează și chiar de este necezară pentru țeară independentă vamală, chiar de-i justă tendința dependențistilor, dar, tu Maghiarule, înlocuiește-ți timp fizic îți trebuie, până ce vei călători naționalitățile, până le maghiarizezi, rog deci, dă-mi până atunci răgaz să dorm și suspendează-ți până atunci aspirațiile și rinte.

Iar onorata opoziție aliată, — nu vroim să generalizez, dar dacă, dureze și ar primi principiile baronului Bánffy,

renosc. că sunt mulți, cari profesază alte principii, d. e. contele Zichy Vladimir), prețurile așa lucrul, ca și cum pretenziunile naționale maghiare, s'ar pretinde oare cumva în condiție prealabilă a putinței de maghiarizare a naționalităților. (Zgomot.)

Față de aceasta stare de lucruri, sunt mulți cari a declara, că noi naționalitățile ne simțim necondiționat grav infestate de acest război de formulare a tezei. Pentru-că după experiența mea în calea întăririi statului ungar și cultivării intereselor dovedite eventual de război pentru țară, nime din interes specific maghiar, nu se va opune. Drept'acea și promisiunile cu energie împotriva bănuelii ori pretenziunilor, că naționalitățile ar opune interese de rasă exagerate în contrast cu interese vitale de stat. (Așa-i! Așa-i! la mijloc.) După modesta-mi părere și aceea e o greșală, dacă sub titlul de interes de stat se cultivă o astfel de direcție, care în consecințele finale, vatămă adânc și fără folos interesele culturale și de rasă ale naționalităților și pretinde dela dănsesele de sacrificii, cari pot fi formulate cu interese șoviniste, de pretenziuni de stat, și despre acea că în adevăr interese de stat ar fi ele, despre aceasta naționalitățile maghiare chip logic *absolut nu pot fi convinse*.

Asta este convingerea noastră, onorată Camera și imediat ce garanța viitorului acestui război, se va căuta în unitatea de sentimente a tuturor naționalităților nemaghiare cu naționalitatea maghiară, chemată a duce rol de frunte în patrie și se vor abandona doleanțele după a mea părere *în veci irealizabile*, a unității de rasă și limbă, — nu va exista nici o pedecă, ca toate interesele vitale ale statului ungar, atât pe teren de drept public, cât și economic să ne găsim luptând într'o tabără și nu va mai exista atunci nevoe, să ne constituim ca grupuri absolut separisată în aceasta Cameră. (Zgomot în mijloc.)

În privința aceasta să-mi fie permis a vorbi în scurte cuvinte asupra observării făcute de provisorul ministru președinte, că a riscat afirmațiunea, că naționalitățile maghiare numai în sinul vre-unui partid maghiar își pot servi interesele, până-ce rămânând în grupare separată, săvârșesc tradare față de propriul lor neam. (Așa-i în dreapta). În prima rândă sunt dat r a declara, că la întrebarea, săvârșim oare noi tradare ori ba față de neamul nostru, e chemat a răspunde numai neamul nostru, acela poate să-și spună verbul asupra-ne, dar înainte de toate am să rugăm, să-l lase d-sa, ca nu la acuza presiunea venită din partea domnului ministru președinte să aibă a se exprima.

În partidul liberal de până-aci absolut nu ni-a fost erlat să intrăm. Dar să presupunem că am fi intrat, atunci așa cred, doar să ar fi acordat și nouă favorul de dubiu și care, este știut, le-a acordat și altora, și dacă vine la vol proiectul reclamat afirmativ de un așa înalt interes de stat, și al lui Berzeviczy, atunci dinșii nu trebuie să-l voteze, ba pot chiar vota contra. Dacă d'aceea totuși pot sta în partid. (Murmure). Ori e necesar acel proiect și în adevăr e chestie de existență pentru stat, cum a afirmat domnul ministru președinte, făcând mari reproșuri opoziției aliate, atunci să-mi fie permis, ca vre-unul din partidul să rămână nesimțitor față de acest «interes vital de stat», ba chiar să ia atitudine contrară. Nu e interes vital, și eu afirm că de noi nu e, — ci e numai o apucătură,

cu care voiau să cârpească oare cumva corabia partidului ajunsă în primejdia scufundării — atunci întreb: cum am putea intra noi în un partid, care *lovește în naționalități, fără necesitate, chiar în contra intereselor vitale ale statului?*

Dar n'am putut intra, și poate am făcut serviciul partidului liberal când n'am intrat (Așa-i! în dreapta), nici pentru aceea, pentru-că recunoaștem în mod loial, că atunci când i-s'a aruncat grave acuze din partea opoziției aliate, c'ar fi aservit interesele naționale Austriei, ar fi fost acuzat și cu aceea — deși 'n cazul acesta cu totul nefondat — că în privința drepturilor țării s'ar împărți și cu noi.

Onoratul domn ministru președinte nici nu și-a închipuit-o așa intrarea noastră în alt partid. Pentru-că dacă luăm doar actualele formațiuni de partid, nota situației este că în afară de noi sunt două mari partide: partidul guvernamental și opoziția aliată. Dacă la opoziția aliată a voit să ne trimită, respective acesteia ne-a destinat, (Sgomot. Președintele sună.) atunci îmi permit a-I adresa întrebarea, oare atunci, când a zis, că vom deveni trădătorii neamului nost, dacă nu intrăm în vre-un partid maghiar, n'a înțeles cumva partidul-nou din coaliție; a cărui program o spune hotărât, că interesul vital al Ungariei este stăpânirea celorlalte naționalități, maghiarizarea lor. Noi așa credem dacă avem în vedere interesele neamului nost și nu intrăm în acest partid, nu comitem tradare față de neamul nost.

Onorată Dietă, încă câte-va cuvinte. (S'auzim! S'auzim!) La tot cazul interesul patriei trebuie să fie interesul capital al tuturor cetățenilor țării. Acestui interes capital, trebuie să i-se subordoneze ori ce alt interes de rasă, și ori-ce alt interes specific are numai până-atunci loc și îndreptățire, până ce se poate împăca cu interesul capital și până ce nu împedecă susținerea statului și asigurarea viitorului lui. Nouă, ca naționalități din cel mai general punct de vedere luând, ne zace în interes cultivarea și ridicarea limbii și naționalității noastre în mod cât mai eficace.

Pe de altă parte trebuie să recunoaștem că suntem în Ungaria, în statul alcătuit și susținut în prima linie de Maghiari, de aciurmează că avem datorința patriotică a face oare-cari concesii în detrimentul iubirii noastre de neam (S'omot în stânga). Să mă scuzați pentru expresiune, eu numai din punctul de vedere al iubirii de neam zic că «anumite cencesiuni», mai corect: trebuie să primim anumite stavilare, prin ce recunoaștem suveranitatea statului ungar, interesele sale netăgăduite. Fisionomia ideală a statului ungar, — din punct de vedere de rasă maghiară — ar fi ca fiecare cetățean să fie maghiar. Dar nu e, și lege a dat Dumnezeu, că nu e și nu e anume pentru-că de o mie de ani au trăit deja aici naționalitățile, au luptat pentru patrie, vărsându-și în multe lupte sângele pentru apărarea hotarelor ei.

De aceea țin, că nu numai noi trebuie să ne fixăm oare-cari stavile față de iubirea-ne de neam, ci trebuiesc aplicate oare-cari stavile și față de acele nizuinți șoviniste cari ar voi să transforme statul potrivit numelui cel poartă. Așa cred, în privința aceasta, pot fi opinii contrare, dar dacă fiecare partid este pătruns de destul patriotism, cu toată osebirea de opinie, vom ajunge tot mai aproape unul lângă altul și în sfârșit ne vom înțelege. (Aprobări.) Atunci nu va mai fi nevoe, să ne prezinte

pe noi, naționalității de mumus, spre zădărnicierea intereselor adevărat juste ale țării. Tocmai pentru asta, aprob cuvintele contelei Apponyi Albert rostite ieri: «numai pe adevăr se poate răzima puterea, numai pe adevăr se poate răzima pacea, numai pe adevăr se poate răzima munca fructiferă» — și declar că față de proiectul de adresă prezentat, primesc contraproiectul de adresă a prietenului meu Mihali.

Burián — ministru președinte

— Criza. —

Toate combinațiunile conglăsuesc, că ministrul comun de finanțe *Burián*, va fi numit cât mai curînd de ministru președinte provisor, care — se duc mai departe combinațiunile, — va ajurna Dieta până 'n Septembrie și dacă coaliția nici atunci nu va transiga, va dizolva Dieta.

Sinodul Aradan.

Arad, 10 Maiu.

Sedința V.

S'a deschis la 10 ore a. m. Președinte: *Episcopul diecezan*. Notar: *Ioan Costa*.

La ordinea zilei vine comisia petiționară. Raportor: *Dr. Aurel Cozma*. Toate petițiunile prezentate se avisează spre competentă rezolvire conzistorului concernente din Arad și Oradea-mare.

După comisia petiționară urmează raportul continuativ al comisiei epitropești. Raportorul *Nicolae Roxin* prezintă raportul epitropiei orădene, care este primit în general și apoi înaintat la sinod. În legătură cu acest raport propune în numele comisiei, ca sinodul să treacă la ordinea zilei peste propunerea lui *Dr. Aurel Halic* referitor la încasările restanțelor, căci aceasta s'a rezolvat în partea întâe a pertractării a acestuiași rezort. Sinodul primește.

Urmează acum un moment înălțător. Deputatul *Dr. Gavril Cozma* în cuvinte adînc pătrunzătoare arată starea de criză a internatului diecezan din Beiuș, desvoltă apoi cu inimă caldă și în termeni convingători scopul înalt visat de întemeiatorii lui, menirea sublimă în serviciile bisericii, școlii și a neamului românesc în general a acestui institut și propune, ca pentru eventuale reparări și adoptări de lipsă sinodul să voteze o anumită sumă ca ajutor acestui institut. Sinodul primește propunerea deputatului *Cozma* și spre rezolvare o transpune conzistorului Aradan.

În sfîrșit se primește budgetul conzistorului aradan, prezentat de raportorul *Sava Raicu*.

Sedința se încheie la orele 1.

Sedința VI.

S'a ținut la orele 4 după-ameazi. Președinte: *Episcopul diecezan*, notar: *Vasile Goldiș*.

Obiectul acestei ultime ședințe a fost raportul comisiei organizatoare. Raportorul *Dr. Nicolae Oncu* expune starea generală a diecezei, insistă mai mult asupra chestiei înființării celor două episcopii și enunță în sfîrșit ca și concluz și propunere pentru sinod al comisiei, că în urma resurselor indispenzabil necesare pentru cele două episcopii nouă, sinodul — deși în principiu

este pentru înființarea lor — să declare, că deocamdată aceste nu se pot înființa. Că-tindu-se raportul Conzistorului arădan în chestia arondării, a divizării de lipsă a averilor diecezane arădane, în urma căreia s'ar creia o stare de tot deplorabilă, în toate trei diecezele; după clarificările părintelui vicar, Vasile Mangra, după combaterea propunerii contrare a deputatului Emanuil Ungureanu, sprijinită de deputatul Dr. Nestor Opreanu, sinodul primește propunerea comisiei organizatoare cu 32 voturi contra 8 voturi.

Obiectul din urmă a fost stabilirea speșelor sinoadele actuale.

Deputații se despart pofindu-și vedea în noul ciclu sinodal viitor.

Sinodul archidieceșan.

— Raport special. —

Sibiu, 26 Aprilie v. 1905.

Ședința II.

Orele 9^{1/2}. Din hotele, din cafenele răsar fețe smede și rumene, cărduri de figură bine hrănite. De către Habermann se clătină încet, încet, protopopul Voinea, cu câți-va tovarăși de aceleași dimensiuni și dânsul. Dinspre Boda se apropie solo, cu țigara în gură, înmănușat și vârit în brâu roșu din creștet până'n tâlpi, protopopul Gheaja.

În parcul orașenesc două giobenați o iau agale către „Casa națională“. Se svonise adică, că sinodul se va ține acolo. Le vine în față un penzionist, de cel care toate le știe. Acesta îi luminează, că rătăcesc pe cai străine. „Casa“ asta botez-tă „națională“ poate pentru-că e ridicată pe bani „naționali“ — nu e de nasul și de opincile românului, căci românul nu e element de ordine, românul derapănă mobilierul și murdărește saloanele, destinate numai pentru boeri de seamă.

Căci au mai cerut, pe bani, adăpost acolo și reuniunile de muzică și cea agricolă din Sibiu, dar de jaba. Vom ține deci adunările noastre românești și de aci încolo la „Gesellschaftshaus“, la „Unicum“, la comitat, etc., vom plăti sașilor chiriile scumpe, căci veche e povestea că din orice întrunire românească sibiană numai străinii iau folos.

Cei doi deputați clătină din cap, și văzând cum în vecinii de „Casa națională“ Sparcassa săsească face pregătiri pentru o clădire monumentală, unul din ei întoarce vorba: „Mă, ce mințe de popă avea conzistorul sau Albina, dacă ridică aci o mândrenie de hotel românesc știți pentru-ca preoții noștri să nu și pape congrua la Bonfert, iar noi, deputații, să nu ne lăsăm diurnele la Hager sau Pankiewicz“...

Dar, sinodul acesta e zămislit în zodie moartă. Deci să nu ne irităm nici noi, ci să grăbim către bătrînul și bunul nostru seminar, căci acolo e sinodul.

Traversăm curtea edificiului principal, coborîm într-o prăpastie oribilă, ne ascundem în niște foioșoare sombre, aruncăm la intrare câțiva gologani în pălăria „Dumnezeu vede“ cu care „tata meseriașilor“, deputatul Tordășan stă aci și adună milostenie pentru săraci, deschidem apoi într'un fel de coridor, care în zile senine e refectorul elevilor seminariali, ear acum e sala de ședințe a sinodului.

Sala se împoporează cu grăbire. Deputații se așează în obicnuita neofindială poetică. Onițiu și cu Dr. Șpan (a cărui față exprimă totdeauna o mare bunătate a inimii) întră tocmai deodată pe ușă. Vine strajnicul Partenie Cosma cu gardiștii săi (cei mai fericiți oameni în aceste vremuri bătute de meningită...) și se îndreaptă către fereastră, acolo unde luminează barba lui Iosif Pușcariu, și de acolo slobodează apoi, din când în când, gros și brusc, sarcas-

mele și ripostele sale tot-deauna foarte aspre. De-a stînga lui stă liniștit Dr. Vecerdeș și privește, cu oare-care resemnare, în depărtări către Vlaicu.

La masa biuroului se remarcă chipușul nostru călugăr Dr. Cristea care, când se citește vr'un raport de l Conzistorului, stă radios, își mângăie trei fire din barbă, (intocmai ca într'o frumoasă fotografie a sa, văzută ru știu la ce expoziție) și privește grav către public ca și când ar zice: „vedeți voi, cei sărmanii cu duhul, asta eu l'am făcut“.

În partea din stînga începe rîndul părintele Ivan, care se năcăjește și când trebuie și și când nu trebuie. Lângă dînsul șade tipicul nostru nemeș I. A. de Preda, cel mai frecvent și cel mai încălțit raportor al sinodului. Urmează apoi, în săritura calului *cavalerii* Comșa și Pușcariu. Trece printre tenoriștii Medean și Furdui, salutăm pe Dr. Ștefan, care de bună seamă nici odată în viață n'a visat că o să ajungă să-și dea părerea și să refereze asupra unei „Reviste teologice“ și asupra regulamentului pentru examenul de calificare preotească, — și, pe lângă părintele Comanescu, care vorbește în vițuri la Gabányi, ieșim pe galerie, unde nu întâlnim decât elevi seminariali și cel mult pe badea Cârțan (care încă a dat nu știu ce jalbă la sinod) și pe arhiv rul Câmpeaz cu un brâu roșu cât o cortină de teatru.

De altminterea, sunt puțin deputați de față. Dr. Vlad, Damian și Dr. Comșa se războiesc în Pesta cu Kossut și Tisza.

*

Dar să începem la muncă. Mitropolitul Mețianu, a deschis de mult ședința. Notarul general Voileanu a isprăvit citirea procesului verbal. La pultul referentului gesticulează Preda, raportorul comisiei organizatoare, și după dînsul urmează în fugă referenții celorlalte comisii: Buzura, Cosma, Dr. Ștefan, Dr. Roșca, Dr. Vecerdeș.

Care deputat ce a vorbit și cum a vorbit, nu vă pot spune de astă-dată. Pentru-că azi, afară de raportor, n'a vorbit așa zicând nimic. Liniste monumentală în sala, liniște și în bufet, unde nu găsești nici chiar pe părintele Voinea. Treburile merg cu viteză electrică. Tot ce propun raportorii, se primește întocmai. Inuși Tordășian, Briareusul din alți ani, și-a propus să fie de astădată mai taciturn decât Papiu sau Ambrozie Bârsan, cel cu frizura la Bismarck. Chiar și Ion dela Buceci stă morocănos și nu e în stare să verse nici el nițel duh peste topeala deputaților.

Dintre obiectele ședinței de azi remarc următoarele:

Nainte de ordinea zilei deputatul Onițiu a făcut propunerea, frumos și pe larg motivată, ca, în interesul bine priceput al bisericilor Sf. Nicolae și Sf. Adormiri și al școalelor centrale din Brașov, conzistorul archidieceșan să concentreze pentru viitor referada tuturor afacerilor bisericesti, școlare și epitropești ale acelor biserici și școale în mîna unui singur asesor, care să iase numai decît la fața locului în Brașov, și în curs de 3-4 săptămîni să studieze și cerceteze din fir în păr starea lucrurilor de acolo, și să facă apoi conzistorului propuneri salutare și radicale, menite a mîntui școala de neînțelegerile și relele cele bătute și primejdiesc de o vreme încoaci.

Propunerea se dă comisiei organizatoare.

Raportele generale ale conzistorului se iau, aproape fără observări, spre știre.

Revizuirea și alcătuirea de nou a regulamentului seminarial se va face după-ce se va ști soarta reformelor școlare ale lui Berzeviczy.

Un nou post de profesor seminarial deocamdată nu se sistemează; conzistorul însă, în cazuri de trebuință, poate institui puteri didactice ajutătoare.

Pentru lucrătorii din *tipografia* archidieceșană conzistorul resp. comisia administr. să inițieze înființarea unui fond de pensiu resp. ajutorare, și în scopul acesta la sesiunea proc-

simă a sinodului să prezinte un proiect de statut.

Revista teologică, din lipsă de mîna de interes, și de oameni pricepuți, nu se înființează, ci „Telegraful“ va scoate supliment de cuprins teologic. (Aci începe vorba pentru care însă ne vom alege altă ocazie.)

Regulament pentru examenele de calificare preotească nu se face, pentru-că e unul în parare la congres, unitar pentru toate episcopatele.

Restanțele la fondul de pensiu să se caseze până în 30 Oct. 1905.

Se ia act de raportul prezentat în lucrărilor de pictură, sculptură etc. ale *dralet*.

O parte a intravilanului dela grădina „Flora“ s'a vîndut statului cu 97.600 cor. pentru zidirea palatului justiției. Pe teritoriul mas al nostru se vor clădi un restaurant și vile. Conzistorul să procure planuri și tractate, să facă toate pregătirile și să le prezinte proximalui sinod spre incuviințare.

De ale reuniunii învățătorilor gr.-cat. din Archidieceșan

Mulți ani de arîndu s'a luat pentru cea din urmă s'a văzut intrupată ideea înființării „Reuniunii învățătorilor români gr.-cat.“ de pe teritoriul Archidieceșan de A.-Iulia și Făgăraș. Se credea la început că aceasta reuniune în vreme va umplea un gol simțit în viața școlară care cu deosebire în Archidieceșan noastră mas în toată privința îndărătul celorlalte dieceze române din patrie.

Sunt 8 ani însă dela înființarea ei, și stăm cu mult mai bine ca mai înainte.

Da, cel ce nu ține azi pas cu timpul, război înapoi, regresează. Ear a ținea pas cu timpul de ești avocat, preot, dascăl sau ori-ce — mai poate în ziua de azi, decît folosindu-se de o tagmă de spiritul asociației, care face nunți în lume pe toate terenele.

Advocații, oamenii alceun liberi și îndemnați, nu-și pot exercita dreptul lor fără ca membri ai reuniunii lor. Tot asemenea și de altă tagmă.

Învățătorul gr.-or. trebuie să iee parte la conferințele anuale; și acestea conferințe te pot mira văzând disciplina și ordinea ce domnesc în întreg mersul și conducerea lor. Numai învățătorii Archidieceșani de A.-Iulia și Făgăraș în privința aceasta cum îi taie capul! Numai trăim încă în țara lui Pap Iános, lăsându-ne libertatea și dreptul (de cari nici advocații nu bucură) că de vrei să iei parte la adunările reuniunii și să-ți împlinești datorințele față de bine, — dacă nu, poți merge în aceia zi ca noi, și în loc de a-ți plăti taxa de membru 2 fl. la an și a-ți achita abonamentul de 4 fl. organului reuniunii, zic, 4 fl. îți rămân... și ai bîndit într'un an lumea, — onoare excepționale.

De 8 ani de zile unii membri își plătesc taxele, iar alții nu. Dovadă miile de coroane stantă la fondul reuniunii.

Restanțele de abonament la foaia Reuniunii fac, după raportul din urmă, 7544 cor. și tot mai există foaia și în anul al VII-lea se mulțumi fondului reuniunii la care construi tot cam aceia, cari își achită și abonamentul.

Intreb acum pe toți oamenii de bine și deosebi pe conducătorii: mai poate rămăneș crul așa?

Foaia are 7544 cor. restanții în abonament în adunările generale s'au luat câte-va cor. ca să fie improcusuați restanțierii, dar conde au rămas și rămân concluse, ca să nu zăzere în părete.

S'a fost hotărît într'o adunare generală a reuniunii ca să se adreseze la înființarea „Reuniunii învățătorescilor“ respective reuniunii archidieceșană să iee afacerea în mîna, ear ca legați la adunarea dela Cluj au fost aleși președintele și secretarul. Au primit a fi aleși la adunare n'au participat sub un pretext sau altul. Eu zic că trebuia să-și delege oameni în loc, au fost într'adevăr impedeți...

Numai atunci ne îmbrăcăm ieftine și bine, o o o IN PROVINCIE se TRIMET MUSTRE o o
dacă materia pentru haine bărbătești o cumpărăm din magazinul de postavuri KIZ materie
pentru un costum întreg din postav de lână curată, negru și colorat fl. 6.—30. LEICHER și FLEISCHER.
504 o o o ARAD, Szabadságtér 17 — PÉCS. Király u 1 o o

Tot felul de reparări ce cad în astă branșă, se efectuează atât în loc, cât și în jur cu punctualitate și prețuri moderate.

S'a deschis! S'a deschis! S'a deschis!

Unde s'a deschis? Ce s'a deschis?

În Arad, pe piața Andrásy, în palatul Minorităților, în parter și în localitățile Mezzanin, pentru marea comoditate a damelor din Arad și provincie; cea mai mare, mai cu gust arangiată și foarte bogată provăzută

filială de haine pentru dame și salonul de pălării

Am onoare a aduce la cunoștința onoratelor dame, că cedând dorințelor venite din mai multe părți, m'am decis să deschid o filială care am arangiat-o astfel să corespundă celor mai pretensioase cerințe moderne și așa am stabilit în deposit astfel de produse care constau nu numai din modele originale de Paris și Viena ci sunt totodată și produsele mele.

Mare deposit de (Mirtus) cununii și voaluri pentru mirese, flori artificiale și buchete.

Când cu ocazia aniversării de mai mulți ani ai prăvăliei mele exprim mulțumita mea profundă onoratelor mele cumpărătoare, mă rog și pe mai departe pentru protejarea lor.

Cu profundă stimă:

525

LAZAR CZ.

Andrásy-tér, palatul Minorităților.

Mare deposit în palatul de dolin gata, ori în casa de comandă să fac în 24 ore.

Tot felul de reparări ce cad în astă branșă, se efectuează atât în loc, cât și în jur, cu punctualitate și cu prețuri moderate.

Frideric Hönig

Turnătorie, fabrică de clopote și metal, arangeată pe motor de vapor.

Arad, strada Rákoczi Nr. 11-28.

S'a fondat la 1840.

Premiat în 1890 cu cea mai mare medalie de stat.

Cu garanție pe mai mulți ani și pe lângă cele mai favorabile condiții de platire — recomandăm clopotele sale cu patentă ces. și reg. invenție proprie, care au avantajul că față cu orice alte clopote, la turnarea unui și aceluiași clopot tare și cu sunet adânc se face o economie de 20—30% la greutatea metalului.

Recomandăm totodată clopote de fer, ce se pot învîrți și postamentele de fer, prin care a căror întrebuițare clopotele se pot scuti de crepăt și chiar și ce e mai mari clopote se pot trage fără ca să se clătine turnul.

Recomandăm apoi transformarea clopotelor vechi în coroană de fer, ce se poate învîrți, cum și turnarea din nou a clopotelor vechi, sau schimbarea lor cu clopote nouă pe lângă o supra-solvire neînsemnată.

Liste de prețuri și cu ilustrațiuni la dorință se trimit gratis

7 21-25

Spălătorie de albituri cu vapor.

Intemeiată în 1858.

MÜLLER J. & FIUL

văpsitor de postav, curățitor chemic și spălătorie-fabrică de albituri cu vapor

în ARAD:

Halász-utca 29 - 30 sz.

Stabilimente de colectare:

Asztalos Sándor-utca 2-3., Forray-utca 4., József főherceg-út 11., Brassó, Déva, Gyulafehérvár, Szászsebes, Segesvár.

Avem onoare a aduce la bine-voitoarea cunoștință a p. t. publicului, că ne-am adăugat fabrica de văpsitorie chimică de postavuri și curățitorie chimică cea cu bun renume, cu o spălătorie de albituri cu vapor, provăzută cu mașinile cele mai moderne, unde se spală ori-ce fel de albituri, în deosebi: gulere, manșete și cămăși bărbătești, și se calcă de strălucesc. — În fabrica noastră se curăță chemic și văpsesc haine de bărbați, femei și copii, pardesie, dantele, perdele ș. m. d.

Rugându-ne pentru binevoitorul sprijin al p. t. publicului, rămânem

cu toată stima

Müller J. & Fiul.

Nr. de telefon 459.

Spălătorie de albituri cu vapor.

Spălătorie de albituri cu vapor.

Spălătorie de albituri cu vapor.

Chioșcul din parcul Baross!!

Duminica d. a. dela ora 5—8

♣♣ în terasa chioșcului ♣♣

musică țigănească

înghețată, cafea rece, beuturi reci și calde, bere de Köbánya, vinuri de podgorie, ape minerale, șampanie, cognac, lipueruri și tot felul de băuturi spirtoase; dejunuri și ojine în fle-ce timp.

Marea sală a chioșcului, o pun gratis la dispoziția societăților

Cu stimă

WOHLGEMUTH SÁNDOR.

Singurul loc azadan de recreare.

In fie-ce Joi e musică de piață.

Chioșcul din parcul Baross!!

DOCTORUL ALEX. M. POP

specialist în medicina internă;
consultă zilnic dela 8—12 a.m.
și dela 3—6 p. m. — — în

BAILE HERCULANE

(HERCULESFÜRDŐ)

o farmacie 568

într'un centru românesc cu o circulație mare e de vânzare. Informațiuni mai detaliate se pot afla la administrația „Tribunei“.

Poftiți

a privi magazinul meu, în care au să
deja toate noutățile saisonului de primăvară
și vară.

Atelierul de croitorie bărbătească al lui

Henric Schäffer

ARAD, Piața Andrassy. (Casa Bing)
Nr. telef. 208.

IOSIF HEGEDŰS

Cronometrar, Ciasornicar și Giuvelier

Arad, piața Boros Béni 10.

Magazinul societății din Ungaria și
bricantilor Glashutten din Elveția. Es
singur. Ciasornice cu precisiune.

Foarte importanți pentru toți, cari poartă ochelari!

Deiaphragma și ochelarii noi — perpha ai lui
RODENSTOCK fără reflex din fabrica de articole optice
a lui G. Rodenstock din München

Fără rame!

Sticlă de
cristal, o-
mogenă
foarte stră-
vezie.

Fără rame!

Lipsiți cu
totul de îm-
prăștierea
deasă ne-
plăcută ara-
mei sticlei.

Cei mai buni și perfecți pentru vederea curată și
pătrunzătoare, pentru cruțarea și menținerea
forței vizuale.

Singurul reprezentant
în Arad și jur

Samuil Dick

557
orologier și fabricant de
articole optice. Colțul
Străzii Ioan Weitzer.

INSTITUTUL LUI LÖWY

pentru împrumut de **SACI** și strae

recomandă marele magazin de saci și strae bune în or-ce mărime.
Serviciu prompt și conștientios. — — — Prețuri foarte ieftine.

Cel mai bun loc pentru saci și strae bune!

CARTOFI PRIMA cu vagonul
pentru cuhnă și sămănat.

Löwy Zsigmond

— Temesvár gyárváros, Fő-utca 33. sz. —

Să sprijinim industria din patrie!!

Schimbare de prăvălie.

Am onoare a aduce la cunoștința p. t. publicului și stimaților mei clienți, că

din 1. Mai a. c.

mi-am transpus croitoria mea ungurească și civilă din Rápolna-u. 10.

în Boros-Béni-tér 22.

unde ori-ce lucrare de bransa mea se efeituește foarte bine, foarte punctual și cu
prețurile cele mai ieftin posibil. Pe lângă aceasta mai am în magazin și vând ieftin

haine ungurești gata, costume pentru muncitori.

Primește transformarea și repararea ori-cărei haine, și o efeituează convenabil.

Recomandându-mă și mai departe în prețuita bunăvoință a p. t. publicului
rămân cu stimă

KOCSIS GYÖRGY, croitor.

Să sprijinim industria din patrie!!

In Ungaria de sud.

Cea mai mare prăvălie

de haine gata pentru dame, copii și fetețe.

Recomandă magazinul bogat asortat:

Bluse de delen francez fl. 2.50
Bluse de lână pentru seară teatru și ocașii . . . 2.75
Bluse de șeviot engleze în toate colorile . . . 3.75
Negligeuri, fasonul și stofele cele mai eleg. dela . . 3.50
Rochițe de copil de stofă și de spălat . . . —.50
Șorțe de clot pentru copii și mașă . . . —.30
Rochiț de stradă și plimbare fason elegant
în toate colorile de stofă 2.—

Albituri de dame și copii în asortiment mare.

Jupoane de clot dela 1 fl. 50 cr. în sus.

Bluse de mătase și brasieri în mod. cele mai noi originale.

In vitrină zilnic expoziție de Incururile de curând sosite.

Solicitând binevoitorul concurs al onoratului public.

Winterni z J. n.ó,

Piața Libertății 3. (Casa Reisinger.)

235

Atențiune!

Cele mai bune

încălțamint

— să capătă la —

Asociațiunea de producțiune

papucarilor aradan

Andrássy-tér 22. (vis-à-vis de casa comitatului)

Din provincie se pot face comandele așa, că punind
ori-cine piciorul pe hirtie, îl desemnează jur împrejur

Tipografia G. Nichi

Fiind arangeată din nou, cu literele cele mai
derne, se angajiază a executa ori-ce lucrare at
toare de arta tipografică, cu prețuri foarte mod
Execuție artistică. — — — Serviciu prompt și

Arad

FISCHER KÁROLY

fabricator de pânze pe drot, de împletituri de drot, de site și de funduri de drot de oțel pentru paturi.

ARAD, József főherceg-ut 8. szám.

Recomandă diferitele sale fabricate de pânza de drot (de aramă), fer și de pânza de drot suflat cu ținc, care stă în deposit) mai ales pentru mori, fabrici și pentru scopuri economice, recomand de asemenea sitele pentru ciumile ventilatoare Bacher.

Pregătesc împletituri de drot pentru îngrădit grădinii, parcuri, curți pentru găini și pășuni de săbataciuni, construiesc (potreacuri) de ales petricele, năsip și carbuni de pătră pentru scopuri de zidire, de mine, de grădina it, grilaje pentru creșterea la pivnițe și magazine, receptori de schintei pentru locomotive și de fabrică. 230

Funduri de drot de oțel pentru paturi, pentru putina de a se ținea curat sunt foarte recomandabile. Diferite site de păr, fer, cupru (aramă) și mătasă, pentru tabac și site pentru cernut, precum și tot felul de obiecte neînșirate aici se pregătesc și construiesc în calitate cea mai bună pentru prețuri moderate.

Haine de iarnă**blâni**

le îngrijește peste vară

Mayer Miklós

Salacz-uteza 1.

Condițiunea principală a

FRUMSEȚEI

este, ca față și mâinile să fie fine, ear în scopul acesta mijlocul cel mai potrivit este

Crema-Gyöngy

care este cu desăvârșire inofensivă și face pielea fină de loc după o singură folosire.

În urma unei folosiri îndelungate mitesserii supărătoare, alunițele și petele de fect dispar.

Prețul un borcan 1 cor.

Săpun la Crema-Gyöngy 1 cor.

Gyöngy-Créma pudor 1 cor.

Se poate comanda dela:

farmacistul **HAUER LAJOS.**

ARAD, Pécskai-ut.

287

Imprumuturi de bani cu amortisație

pe timp de

15, 20, 25, 30, 40, 50 și 65 ani

CU PROCENTE 4%

De asemenea și alte ipotece pe moșii și edificii până la cel mai ridicat preț al valorii, efectuește

Herzog Sándor

(fost oficiant de bancă)

Arad, Strada Ioan Weitzer, 15.

Tot acolo sunt de vânzare sub prețurile cele mai favorabile casele următoare: în Lipót-u. 7, Pöltenberg-u. 20, Kapa-u. 7a, Borona-u. 40, Koszoru-u. 20, Borju-u. 8, Edelspacher-u. 19.

Telefon 96.

Noroc uriaș la Török!

neîntrecut norocul, ce se ține morțiș de banca noastră. În vreme scurtă am plătit stimaților noștri comparatori câștiguri mai mult de **18 milioane** coroane; exclusiv în *ultimele 6 luni cele mai mari două câștiguri și adecă:*

cel mai mare de **602,000** coroane pentru losul Nr. 98.924, cel principal mai mare de **400,000** coroane pentru losul Nr. 83,451, apoi 80000, 70000, 60000, 25000, 20000, mai multe câștiguri de 15000, și afara de acestea încă multe alte mai mari câștiguri.

De aceea recomandăm, ca să luați parte la tragerile cele mai bogate din lume, să se încep cât de curând și să comandați la noi un los norocos.

La tragerile ce se fac pe **110,000** losuri cad **55,000** câștiguri în bani, cari fac total suma uriașe de

14 milioane 459,000 coroane.

Să-și caute fiecine numele!

(care-l poate afla în alfabet)

Fiecare să și încere norocul cu numărul, ce corăspunde numelui său, ori numelui nr'-u-nui membru al familiei.

Ádám	982	Cecilia	81156	Gellért	72690	János	87867	Mand	83259	Salamon	2895
Adél	4148	Celestin	83519	Gereben	82349	Jenő	81845	Marcel	2831	Samu	7979
Adolf	12302	Dániel	2778	Gergely	85216	Jolán	2877	Margit	7280	Sándor	17763
Agnes	30423	Dávid	5637	Géza	2797	Jónás	7260	Mária	17707	Sári	22019
Agoston	22511	Dénes	12426	Gizella	5449	Józsa	13230	Márkus	22014	Sarolta	24029
Aladár	24242	Desső	29933	Gusztáv	13151	József	21452	Mártha	24008	Sebestyén	24289
Aladár	28818	Domokos	23006	György	21145	Judith	23095	Márton	24274	Simon	40746
Albert	44360	Dóra	24258	Győző	23018	Juliska	24358	Matild	40705	Szeréna	57716
Alfréd	59119	Dorotea	29529	Gyula	24263	Kálmán	40482	Matyás	50693	Taksony	59575
Akos	72613	Edith	56310	Hedwig	29633	Karolin	56572	Melánia	39664	Tamás	80973
Amália	82811	Ede	59159	Helena	56525	Károly	59505	Menyhért	80019	Taszió	84022
Ambrus	83145	Edvin	72632	Henriette	59167	Katinka	72645	Mihály	83006	Terus	83300
Andor	83505	Elek	82836	Henrik	72633	Kázmér	82950	Miklós	83273	Tibor	2898
András	990	Elemér	83104	Hermann	82954	Kelemen	83246	Miksa	2890	Tihamér	8504
Anna	4948	Emil	84520	Hermína	83217	Klára	2878	Milán	7288	Timon	18652
Antal	12417	Emma	2734	Hilda	2799	Klotild	7266	Mór	17738	Tivadar	22027
Aranka	20593	Endre	5641	Hubert	6312	Kornel	16863	Móro	22016	Tóbiás	24035
Arnand	22514	Ernő	12433	Hugó	13154	Kornelia	22082	Nándor	24014	Urbán	24295
Arnold	24248	Ernesztin	21142	Humbert	21147	Kristóf	23097	Nancisz	24279	Valéria	40739
Arpád	28228	Erwin	23007	Idolyka	23077	Krisztina	24365	Oiga	40735	Vazul	59013
Aurthur	44339	Eva	24259	Ibúska	24270	László	40486	Oliver	57098	Vendel	59586
Aurél	59142	Erzsébet	29536	Ignác	29647	László	56678	Orbán	59566	Viktor	80974
Artlla	72615	Exter	56471	Ika	56552	Laura	59532	Ozskar	80438	Viktoria	83047
Bajáza	82826	Etel	59163	Ilés	59168	Lázár	73076	Otto	83008	Vilbald	83302
Bálint	85155	Fabián	72625	Ima	72639	Lénárt	82952	Odón	83281	Vilma	2900
Barnabás	83511	Félix	82847	Ilona	82955	Lenke	83255	Pál	2892	Vilmos	8618
Béla	2749	Ferdinand	83215	Imre	83225	Leó	2879	Paula	7300	Vince	18655
Benedek	5498	Ferenc	84541	Inoc	2876	Leónia	7278	Petronella	17740	Virgil	22029
Bernát	12424	Flóra	2733	Ipoly	6312	Lidia	17350	Peter	22017	Zoltán	24044
Berta	20978	Franziska	5642	Irén	13229	Lipót	23009	Piroska	24017	Zsigmond	25156
Bertalan	22523	Frida	12435	Irma	21148	Loránt	23100	Pista	24288	Zsófia	42270
Blanka	24254	Frigyes	21144	István	23092	Lothár	24272	Rafael	40742	Zsuzsanna	53021
Bodog	23836	Fülöp	23006	Isabella	24354	Lőrinc	40702	Regina	57296		
Bogdán	56373	Gábor	24258	Isidor	40468	Ludmilla	56687	Richárd	59575		
Borbála	59143	Gábrilla	5641	Iván	56556	Luzia	59556	Róbert	80639		
Boriska	72618	Gáspár	83104	Jakab	59203	Malvin	73183	Rózsika	83028		
Brunó	83511	Géza	5637	Janka	72644	Manfréd	83275	Rudolf	83296		

Cel mai mare **1.000,000 DE COROANĒ.** Pentru cel mai mare câștig departe premiu 600000, un câștig de 400000, 200000, 2 à 100000, 1 à 90000, 2 à 80000, 1 à 70000, 2 à 60000, 1 à 50000, 40000, 5 à 30000, 3 à 25000, 8 à 20000, 8 à 15000, 36 à 10000 și încă multe alte câștiguri.

Prețurile losurilor de prima clasă:

1/8 los orig. fl. — 75 sau 1.50 cor. | 1/4 los orig. fl. 1.50 sau 3 — cor
1/2 „ „ „ 3 — „ 6 — „ | 1 „ „ „ 6 — „ 12 — „

Losurile se trimit cu rambursă, or după anticipativa trimitere a sumei. Conspectul oficios gratis. Ne rugăm pentru comande imediat la losurile amintite, mai târziu

pâna în 15 Maiu a. c.

Trimitete la noi cu încredere, fiindcă numerii norocoși se trec iute.

Török A. és Tsa

CASĂ DE BANCĂ în BUDAPESTA.

Cea mai mare prăvălie de losuri din patrie

Prăvăliile de losuri principale: Centru: Teréz-körut 46/a I. Filială: Erzsébet-körut 4/a II. Filială: Muzeum-körut 11/a. III. Filială: Erzsébet-körut 54/a.

Motori „PUCH“

2 1/2 — 3 HP.

PUCH: Naumann — Germania și Premier Helical biciclete

Mașini de cusut:

Pfaff, Naumann, Haper, Singer, cu prețuri convenabile, cu garanție și condiții favorabile de plată se pot căpăta la

Hammer Vilmos, fabricant de lucrări tehnice-electrice

— A r a d, Szabadság tér 7. —

Mare atelier special de reparație

Deschidere de atelier DE LĂCĂTUȘERIE.

Am onoare a aduce la cunoștința p. t. publicului, că am deschis cu aranjament modern în Flórián-u. 6/e sz.

un atelier de lăcătușerie artistică și pentru construcție.

Pot efectui tot ce cade în branșa asta: asortarea edificiilor, pregătire de cămine, instalare de fântâni cu pompe, firmelor le recomand portalurile mele, reparam iute și convenabil.

Pricipiul meu e prețuri s lide, serviciu prompt și consciențios, prin ceea ce vreau să câștig sprijinul binevoitor al p. t. publicului.

Rugându-me pentru sprijinul p. t. publicului român

cu distinsă stimă:

Spanlang János, lăcătuș.

Bijuterii, oroloage, aur călcat

si recuise de argint, seduli de amantare cumpără pentru prețurile cele mai mari ori le schimbă pentru obiecte noi

DEUTSCH IZIDOR

ciasornicar și giuviergiu

A R A D, Strada Bisericii (Palatul minorităților.)

Isvorul cel mai estin de cumpărare de bijuterii și oroloage.

SERVICIU PROMPT ȘI ATENT.

Azi și în toate zilele în „CAFENEAUA FIUME“ **seara musică.**

DESCHIS PÂNĂ DIMINEAȚA.

Hotel „Palatin“

Am onoare a aduce la cunoștința Onor. Public Român, că cu 1 Maiu a. c. am luat în arindă vechiul hotel din Arad

≡ „PALATIN“ ≡

Luându-l în primire, am restaurat în modul cel mai elegant hotelul, restaurațiunea și am fixat prețuri cât se poate mai moderate pentru odăi, voind în chipul acesta să atrag întreg publicul românesc. Mâncările vor fi cele mai gustoase, de casă, și vinuri voiu servi cele mai escelente — vin Miniș din podgoriile Aradului, roșu, și vinuri de Măderat. Esclentă bere de Schwehrt. Grădină de vară foarte frumoasă.

Ca Român, apelez la întreg publicul nostru îndeosebi la d-nii avocați, preoți, învățători și alții, ca luând în considerare jertfele ce voiu face ca în localitatea mea să se bucure de cea mai largă comoditate, curățenie, vidualii și beuturi din cele mai escelente, să bine-voiască a-mi acorda binevoitorul lor sprijin.

Cu toată stima

ATANASIU I. PAȘCA

Telefon 423.

KOSÁR BÉLA

Timișoara, Józsefváros, str. Bonnez Nr. 15

Plane, pianine, harmonii, cimbele, fabricate proprii și construcții recunoscute.

Fabricate dela fabrici din patrie și din străinătate.

INSTRUMENTE FOLOSITE.

Diferite automate mono-și multisono.

Institut de împrumut.

Reparațiuni.

189 8—26

Intonare.

Catalogul cu preturi gratuit.

Prăvălie pentru mănuși și suspensorii a lui

Hubatschek T.

ARAD, Szabadság-tér 20 sz.

(In casa Băncii populare și de industrie Aradane.)

Recomandă on. public mănușile pentru femei și bărbați fabricate în atelierul propriu, în toată culoarea și în tot fazonul, pe lângă prețurile cele mai culante; mai departe se capătă tot felul de mijloace de pansare din materia cea mai bună, fabricate conform indicațiilor medicale. Mai departe recomand asortimentul de cravate, pe cari le vând pentru prețuri extraordinar de echitabile. Rugând spriginul binevoitor al public rămân

cu respect: **Hubatschek T.**

303

Nr. Telefonului 10.

343

Edificiul teatrului

Toate novități e pentru sezonul de toamnă și de iarnă au sosit deja.

Isvorul cel mai ieftin de cumpărare.

Ștofele, barchetele, mătásurile, pânzele, covoarele, perdelele și șternuturile cele mai frumoase și de calitatea cea mai excelentă, și tot felul de decoruri și articoli.

In provincie se trimite franco modele.

La comande de peste 10 cor. trimiterea se face francat.

HOFFMANN SANDOR, Arad

(Edificiul teatrului).

Am onoarea a aduce la binevoitoarea cunoștința a m. public, că pe **Strada Weitzer János Nr.** casa Doamnei văd. Dr. Petkó, am deschis un

atelier de tapiserie și înrumșet

corespunzător întru toate recerințelor de azi.

După o experiență de mai mulți ani câștigată prin pr. liile de acest fel în Arad, precum și în urma legăturilor cu cele dintâiu fabrice, am ajuns în poziția plăcută, să satisfac pretensiunilor celor mai înalte ale on. public în această priv.

Primesc arangiarea complectă de hoteluri, restaurante, moda cea mai nouă, prompt și pentru prețuri culante; prim. renovări, reparațiuni și obducerea de biliarde etc.

Rugând sprijinul binevoitor al on. public, rămân

502

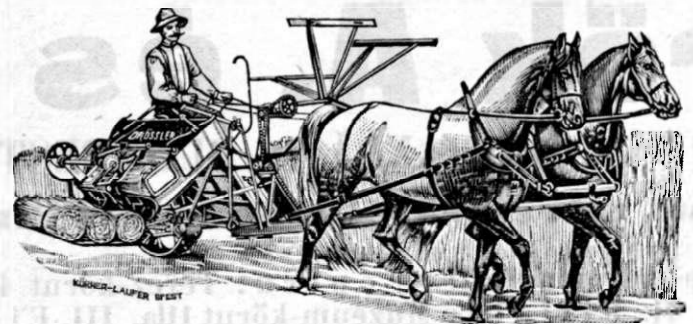
Cu deosebit respect:

SZILVÁSY ISTVÁN, tapesier

Carol Drössler

fabrica priv. ces. și reg. de mașini agronomice

Budapesta, VI., Váci-körút 5

Lifera
Automobil
locomotiv

asortimente de
plete pentru
de imblătit, a
timente pen
pluguri cu ab
„Milwaukee

mașini de cosit, mașini de secerat și legat snopi, de construc.

cea mai nouă

mașini de sămănat „Rákóczy Drill“ și ori-ce alte mașini

cutate solid și tran

Conspect pentru prețuri și articole se trimite gratis la dorința.

Crucea sau stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

la crucea Volta.

Nu e leac secret.

vindecă și înviorează sub garanție.

Aparatul acesta, vindecă
durerile de urechi și dinți, migrene,
impedecarea circulației
sângelui, anemie, ame-
teli, de ureche, bătaie
de inimă, sgârșiri de inimă,
anxietate, sgârșiri de sto-
măch, lipsa poftei de mâncare, răceală
și picioare, slăbirea peste tot,
podagră ischias, udui în pat,
insomnie, epilepsia, circula-

ție neregulată a sângelui și con-
tra multor altor boale, care la
tractare normală a medicului
se vindecă prin electricitate.
Înșurubirea acestui aparat este,
că vindecă nu numai din timp
în timp, ci introduce constant

în corpul omenesc binefăcătorul cu-
rent, când pe deoparte vindecă
cu succes boalele afecțioase, eară
pe de altă parte e cel mai bun
scut contra îmbolnăvirilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurării, că acest aparat
vindecă boale vechi de 20 ani.

În cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii
prețuite cu mulțumire investițiunea mea și ori-cine poate vedea aceste
state. Pacientul, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca prin apa-
ratul meu, primește banii înapoi.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul
meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu
se confundă cu aparatul „Volta”, care atât în Germania, cât și în
Ungaria a fost oficial oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu
electro-magnetic prin deosebită-i putere vindecătoare, e în genere cunoscut,
prețiat și răspândit.

Chiar și ieftinătatea extraordinară a crucei mele electro-magne-
tice recomandă cu înțelegere.

206

Prețul aparatului mare e Cor. 6.

folosibil la morburii învechite.

Prețul aparatului mic e Cor. 4.

folosibil numai la copii și la femei de consti-
tuție foarte slabă.

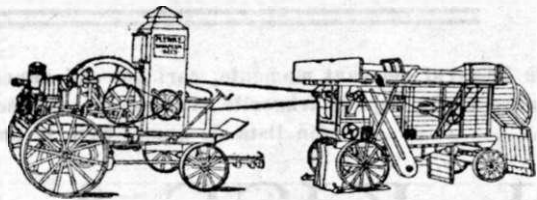
Locul central principal de vânzare și expedare pentru țeară
românească e:

Miller Albert, Budapest, V., str. Vadász 42./K
colțul str. Kálmár.

Dénes B. Budapest, VI Váci-Xörut 61 sz.

Succesorul lui Brauner și Klasek Plewa E., inginer,

representanța gene-
rală și depositul din
Ungaria al fabricii
lui de mașini priv.
ces. și reg. și motor.

MOTORI

după modelul din 1905 cu benzin, gaz și vapor.

2-100 HP.

LOCOMOBILE CU BENZIN 2-20 HP.

Stabilimente motorice sugătoare cu gaz în felurite mă-
rimii în ce privește puterea de cai și cu cheltuiala de
2-3 fileri pe oară. Prețuri ieftine și condiții de plată
favorabile. Conspect se trimite gratis.

584

Representanții soliți se primesc pentru provincie.

Igaz Sándor

382

ciasornic și giuvaergiu.

— A R A D, Piața Libertății —
lângă edificiul testru'ul vechiu.

Aur și argint călcat cumpără p. prețul
cel mai mare de zi, ori schimbă pentru
alte obiecte de aur și argint.

TIPOGRAFIA

„TRIBUNA“

ARAD, Strada Deák Ferencz Nr. 20.

Filud arangiată din nou, bogat, cu literele cele mai moderne și cu dotațiunii modernă, primește spre executare ori-ce lucrare
ce se ține de arta tipografică.

Broșuri, opuri, manuale, tabelării în ori-ce mărime, registre pentru bănci, invitații la petreceri și cununii,
plicuri, cap de scrisori, anunțuri funebre, cărți de vizită, etc. etc.

Executat cu gust fin, la timp și punctual, după sistemul cel mai nou.

Cerem și pe această cale binevoitorul sprigin al publicului românesc întru cât ar avea vr'o lucrare din cele mai sus
înșirate a trimite spre executare și a ne recomanda în cerc cât mai larg tipografia noastră.

Având în vedere și sacrificiile mari ce le pretinde ziarul nostru național, credem că va afla mai
tute răsunet acest anunț al nostru.

Telefon Nr. 502.

Cum te cheamă?

In viața fie-cărui om sunt momente, cari pot să-i aducă fericirea, binele, pentru toate vremurile. Eventual va fi tras cu vr'un mare câștig deja la tragerile viitoare acel număr, care e lângă numele d-tale! Incearcă-ți norocul cu vr'un număr din lista de nume, care se poate câpăta exclusiv la colectura principală

KARL KISS & Co BUDAPEST, Erzsébet-körut 19.

MARE e norocul la KISS

Avel 7484	Ambrosie 64615	Constantin 64615	Felix 21981	Haritina 41629	Marivara 102166	Placid 102178	Tanasia
Avram 108109	Axentie 39593	Cora 108064	Felician 91941	Ignatie 21821	Marcut 39599	Procopiu 60123	Teofan
Avisalon 102271	Anisia 8384	Cornelia 92592	Ferdinand 101586	Ilca 8253	Marta 21862	Proclu 90694	Teodat
Achilles 20569	Aneta 27200	Corvin 39742	Francise 5203	Ilie 102161	Matei 8103	Pascutd 21851	Timon
Adalbert 41642	Aftonie 67641	Chindila 23147	Fideliu 90763	Ileana 46949	Malachia 64585	Pelogia 108459	Trifu
Adela 90653	Blaj 21919	Codru 2337	Flora 27990	Irimie 39579	Medard 90579	Rachila 90705	Teofana
Adolor 13271	Balint 8278	Calinic 106065	Florentin 38891	Irina 106045	Melania 64579	Roman 102294	Tudorica
Adoriu 107229	Baltezar 108017	Calisteu 102182	Florian 105154	Ivan 102213	Mariuța 22267	Romeo 108002	Urban
Adrian 102121	Bandu 103942	Codrat 90722	Francisca 90736	Izabella 91911	Mihai 8346	Raul 67642	Ursula
Agata 94923	Barbara 91939	Calistena 59435	Frideric 108417	Isac 39418	Milan 22289	Romul 23115	Uros
Agnes 79830	Beatrice 8350	Daniil 91934	Filip 102260	Iacob 22224	Mauritiu 39745	Rusu 208075	Ursu
Augustin 39747	Balu 108095	David 21963	Filogen 21903	Ion 13355	Moise 108421	Rea 22215	Ursa
Alexandru 90742	Benedict 91940	Dionisie 8360	Florea 39487	Ioachim 8221	Meletic 21013	Radu 12718	Unac
Albanu 108412	Beniamin 21889	Dumitru 108982	Frosa 8265	Ioana 27187	Marcu 108074	Roma 90712	Umbrita
Albin 103940	Berta 106035	Damian 103947	Filistral 21815	Iuliana 90650	Menandru 90714	Reli 108041	Valeriu
Albrecht 8199	Bertold 39433	Desideriu 93384	Fifta 108089	Ionut 33899	Mitrofan 21897	Rusauda 102585	Vasile
Alfons 21985	Blanca 21964	Dominic 39440	Florica 106193	Iosif 34093	Michea 3359	Ruesita 90737	Ventel
Alfred 64502	Bogdan 8336	Dorvatiu 22259	Fulger 91316	Iudita 8145	Natalia 107233	Simion 60081	Videriu
Axente 27186	Bonifacie 108030	Dora 13246	Fifact 21886	Iustina 38881	Nelli 94903	Silviu 33844	Victor
Amalia 108114	Brigitta 39466	Dorotea 8274	Fiu 8218	Iuliu 108075	Netti 24776	Serafin 8137	Vilma
Avisalon 105987	Bruno 48174	Dimitriu 105976	Gavriil 21881	Ionica 90703	Nichita 46907	Serena 108058	Vicentiu
Ambrosiu 102214	Buga 102198	Deca 102189	Gabriela 108418	Ionel 102192	Nicodim 39748	Sergiu 102336	Virgil
Anatlasia 21970	Bratu 67648	Diogen 108011	Gaspar 105995	Iuno 8128	Nicolae 94912	Sibila 91908	Voicu
Andrei 39770	Barolomei 8355	Davila 21951	Genoveva 91913	Irimie 79834	Nestor 105978	Silvia 64617	Vuc
Andor 46776	Camill 102250	Dorimedont 13256	Grebentiu 21809	Istrate 22964	Narcis 46779	Spiridon 39490	Viorica
Angel 91937	Carol 108062	Dada 21523	Grigoriu 79314	Iorgovan 108107	Nicanor 21967	Sofromiu 102162	Vayvara
Anselm 102246	Carolina 91921	Diomed 38879	Gertruda 39453	Ioanichie 94929	Natanail 22209	Sasana 102248	Varnava
Antoni 108106	Catalina 39457	Dariu 8207	Guido 21820	Ipatie 23109	Nifon 94969	Sava 22195	Visarion
Antonia 8283	Catarina 21959	Donesie 21878	George 8259	Iason 8337	Nica 7485	Sofia 108762	Vitaliu
Apolonia 21887	Camila 102134	Dometiu 108123	Gluta 108125	Iov 103934	Octonan 21918	Sozon 21940	Vlad
Aurica 102247	Coloman 22300	Editia 38887	Galie 102229	Ludovic 92492	Olga 78471	Socrat 102424	Vastian
Arman 45600	Christian 39477	Eduard 90696	Gerontie 21929	Ladislau 21969	Olimpia 45584	Severian 39415	Valentina
Armin 27180	Clara 8362	Edvin 33822	Galid 13282	Laura 91938	Osear 39569	Susana 21983	Victor
Arnold 108980	Claudia 108079	Eleonora 27114	Gordian 79848	Lazar 22260	Ottocar 100480	Sila 8273	Vicheute
Aron 52616	Clotilda 102264	Ella 8529	Ghelmar 106058	Leo 108034	Odor 21947	Sabin 108751	Vladislav
Árpád 13352	Constantin 90687	Elvira 27984	Gapiton 102271	Lia 22225	Odochian 23116	Sabina 100496	Verona
Artur 90738	Cornel 22286	Emanuil 106036	Gaian 21810	Leonte 78320	Onufrie 2343	Salomia 102170	Zaharie
Augusta 102224	Cornelia 8252	Emilia 102157	Grachus 8290	Lidia 37774	Olvian 22965	Sarlotte 90731	Zimbru
Aurel 20063	Cristof 91924	Emil 90729	Geni 27988	Lina 21979	Onoriu 102175	Saturniu 60137	Zenovie
Aurelia 90672	Cristina 79839	Emma 102266	Galaction 90763	Leopold 8549	Osie 91916	Tecla 21909	Zeno
Atanasie 107175	Caliopa 21070	Erasu 39495	Hedviga 108090	Livia 27992	Orest 20075	Teofil 108984	Zoe
Attila 79306	Cleonic 13252	Erna 27123	Hermina 102258	Laurentiu 106071	Pavel 7494	Teodor 102293	Zenaida
Alexiu 39729	Ciprian 102215	Ernestin 21883	Hugo 67633	Lucia 102238	Paula 92591	Teresia 60112	Zozo
Artemie 46560	Chirila 91336	Erviu 108082	Haralampie 21931	Lucian 22258	Pascu 39459	Tibor 21917	Zilot
Agapiu 92477	Cecilia 108092	Elisabeta 102221	Hubert 22232	Luiza 8329	Petru 12721	Tinka 94914	Zenon
Andronic 37344	Ciril 102131	Estera 90676	Hubert 7489	Lucreția 21021	Pancrație 8342	Tit 67606	Zotigen
Almos 106031	Cebestiu 12712	Eufrosina 32090	Halalae 108098	Lup 64594	Precup 94902	Tovie 22277	Xenia
Aristion 102269	Cezar 38565	Eugenia 22227	Horia 94924	Lucsita 108046	Patapie 41648	Toader 8139	Xehofont
Anania 54796	Clarissa 67601	Eva 21916	Horița 39494	Lampia 103939	Pompil 63613	Terentie 108100	Xente
Alimpie 39369	Clementina 92496	Farcas 3360	Hareti 102297	Magdalena 94249	Polichron 108046	Trifon 106063	

Vă rugăm să Vă grăbiți cu comanda pentru-ca numerii doriți să nu se treacă.

La tragerile de până acum am avut norocirea să plătim de trei ori clienților noștri

Premiul de **600,000 = cor. 1,800,000**
 și marele los de **400,000 = cor. 400,000**
 La 4 losuri total **2,200,000.**

Mii de oameni au obținut câștiguri mai mari la trecuta loterie la **KISS**

După fie-ce tragere publicăm numerii câștigători noi, în cele mai mari ziare din Buda-esta, ca să se poată vinge, că un deosebit noroc favorizează clientela noastră.

Incearcă-și deci ori-cine norocul la **Kiss**, fiind-că mare e norocul la **KISS**

Karl Kiss & Co. Budapest, VIII, Erzsébet-körut 19. Filiale: VI., Váci-körut și VII., József-körut

Tragerea pentru cl. I loteria XVI. teemăi în 25. și 26 Maiu 1905.

Vă rugăm să tăiați și să ne trimiteți!

COMANDĂ

Cătră banca: **Karl Kiss & Co.**

BUDAPEST, VII., Erzsébet-körut 19.

los cl. I loteria XVI. și planul oficios.

Mă rog a-mi trimite (o trimit interior în măreș postale.
 Valoarea de cor. (o trimit de odată cu mandat postal.
 (o s'o primiți cu rambursă.
 (Ce nu doriți puteți șterge).

Adresa exactă: Numele Locuința, Strada,
 Nr. casei Poșta ultimă (comitatul)

Prețul losurilor de I-a clasă:

o optime cor. 1.50.
 o pătrime „ 3.—
 o jumătate „ 6.—
 un întreg „ 12.—

În adunarea gen. dela 1908 s'a pus întrebarea ce sună este iertat a se folosi din fondurile ca împrumut la „foaia școl.“ pe 1000 cor. S'a decis că mai mult ca 1000 cor. nu este să se împrumute. La adun. următoare din anul 1909 a trebuit însă să se mai voteze ulterior pe anul încă 1500 cor. „ca bani speșii pen- tr-un buzunariu redactorului“; ear nu- ni restanțierilor la fine a fost lăsat să crească. În adunarea generală din urmă s'a hotărât nou — nu știu a cătea oară — ca să se în- troducă o disciplină oare-care în mersul reu- niunii; s'au luat diferite concluse: în chestia plății învățătorilor, în chestia înființării unei comisii de înmormântare a învățătorilor, în chestia plății taxelor și a abonamentelor restante, etc. Cel puțin organul reuniunii nu se ocupă chestii de administrație, cu procesele verbale și despărțăminte, cu publicarea membrilor reu- niunii an de an, cum o face ace sta organul reuniunii ei „Foaia școl.“ publică mai mult „sarbede“ după cum s'a exprimat chiar și în Metropolitul în adun. gen. din urmă des- buate.

Oare n'ar fi mai cu drag cetiță „Foaia școl.“, ne-ar ținea în curent cu toate mișcările din reuniunii — combătând chiar lucrurile dă- toase reuniunii și membrilor ei.

D. e. în „Gaz. Transilvaniei“ Nr. 256—1994 drot sub titlu „o adunare învățătorescă“ răspundintă despre starea despărțământului lașfalau“, unde se poate ceti și urmă- ri... „la încassarea taxelor în aceia adunare constatată o nepăsare generală, ear aceasta se dată pe faptul regretabil că vechiul cassar, N. N. de mai mulți ani nu s'a prezentat în adunări, ear soartea contribuțiilor vechi nu se cunoaște. Cel prezenți au declarat încă, că când neorânduile de felul acesta nu se la adevărata lor valoare din sinul reuniu- ni, vor mai contribui cu nici un ban...“ Adecă rațiune contra stomachului, în „Foaia școl.“ se ia act de așa ceva.

Un alt despărțământ (al Dârgel) dă dânsul ese de călătorie delegaților la adunarea ge- n. din Blaj etc. Intreb restitui-tu-s'au până înii aceia în fondul Reuniunii?

Cu mult mai multă valoare ar avea „Foaia școl.“ când ar publica, pe lângă câte un articol din sfera pedagogică, chestiuni din sfera științei al cărui organ este, precum și corespun- deri din viața noastră dascălească, și dacă ar în apărarea școlii și a învățătorului ro- tăcat pe nedreptul de multe ori.

Sau ce zice „Foaia școl.“ la articolii apă- rat „chestiuni școlare“ în Unirea Nr. 46, 48—1904? Nu e atăcată în acei articlii va a și reputația învățătorului?

Deci în interesul cauzei rog pe comitetul regional al „Foiș școl.“ să bine voiască a pune în serviciul Reuniunii și al membrilor ei interesul strict al cuvântului; ear pe comitetul regional al Reuniunii să-și rugăm a duce la înde- plin conclusele ce se iau în adunarea gene- rală și în special să nu întârzie nici decum a duce disciplina în sinul reuniunii pe ori-ce căet dacă nu, în scurtă vreme ne vom con- ta că membrele infectate vor ataca întreg

Cluj, la 9 Maiu 1905

Un membru al reuniunii Archidieceșane.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 13 Maiu 1905.

— **Știri personale.** Vineri deputații români din Diekt au sosit acasă. Ei nu se pot duce la Budapesta de cât după ce se va mai noul guvern.

— **Alegeri congregaționale.** Atrac- ționul fruntașilor români din cercu- congregaționale din comitatul Aradului în alegerilor ce se vor face în Olaca, Tolvărădia și F. Virșand. Toate cercuri sunt românești. E deci de datorință să lupte, în ziua de 18 să aleagă români. Să se organizeze din vreme și să fie cu luare aminte!

— **Colegialitate.** Am spus, că o întrerupere a relațiilor Russo-Siriani unele din ziarele

maghiare au înregistrat o eronat, scriind „ma- ghiar“ în loc de „patriot“. Dl. Russu într- rupsesse adică zicând: „Și noi suntem patrioți!“ Am restabilit faptele.

Presa maghiară locală a înregistrat această. Gazeta dela Brașov, care reproducese cu litere cursive minciuna din vre-o gazetă budapestană, nu ia însă notă, ci rămâne pe lângă afirmația tendențioasă.

Luăm act.

— **Hymen.** Dr. Teofil Dragoș, avocat în Baia-Mare și Elisa Klein M. s'au cununat în 11 l. c. în biserica gr.-or. romană din Oradia-mare. Nuni au fost: d-na Iuliu Lukács dep. diet. și dl. Alexandru Pap de Kápolnokmonostor ddp. diet. După cununie s'a servit o masă în cerc restrâns familiar la casa mătusei miresei, d-na Adolf Gil- reiner, șef de gară.

— **Vremea pentru agronomi este nu se poate mai bună.** Din toate părțile se vestește că au căzut ploți calde abundente.

— **Reforma administrării dării de șosea.** Ministrul de comerțiu în înțelegere cu ministrul de finanțe a trimis ordin pe la comitate, că aceia, cari plătesc 200 coroane dare directă de acum încolo își vor plăti darea de drum la oficiile de dare.

— **Schiller și senatul orașenesc din Nürn- berg.** Intreagă Germania și lumea cultă să pre- gătește să serbeze cu demnitate a o suta anivers- sare a morții lui Schiller. Drept aceea și senatul orașenesc din Nürnberg aduse la cunoștința ce- lor interesați, că aniversarea a suta a zilei naș- terii celui mai mare poet... Schiller o vor cele- bra aranjând o sedință literară festivă... și asta o da de știre prin un placat.

Membrii senatului fură siliți însă să asculte lecția aspră a unui gimnast, care pe un așa placat scrisese cu litere mari cu cerusă vinată:

„Nesuficient din istoria literaturii“.

Stricta clasificare avu drept urmare, că a doua zi pe toate placatele se putea vedea o han- dă, care acoperia ziua nașterii și spunea, că e aniversarea morții lui Schiller.

... Și se zice, că cultura germană e foarte temeinică!

— **Sunt puțini medici.** Se vede, că în țara asta foarte puțini tineri au chef să se dedice me- dicinei; motivele pot fi multe. Într'adevăr facul- tatea din Budapesta și Cluj abia promovează mai mult de douăzeci de medici.

Prin faptul acesta, de medici e foarte mare lipsă și multe comune, precum și institute trebuie să recurgă la rigorosanți. Drept aceea pe tabla universității din Cluj rigorosanți în medicină sunt provocați a competi la mai multe posturi.

— **Taximetru vocii.** O cântăreață bine cu- noscută din Londra, miss Vesta Tilley, a fost an- gajată pe un turneu la music-halle din New-York cu prețul de 10 dolari (cam 50 coroane) pe mi- nută. Iată deci un tarif necunoscut.

Va să zică durata romanțelor, ce le va cânta miss Vesta Tilley va fi cronometrală și se va plăti ca ori-ce cu taximetru...

Dela ea depinde, să cânte mai prelungit, ca să-și mărească venitul.

Ea declară, că nu va face multe reverențe la public, la aplause, nu va răspunde la lungile saluturi ale publicului, fiindcă reverențele nu vor fi remunerate — înțeleg durata lor. Și miss Vesta Tilley e mai pe sus de toate foarte practică.

— **Cinstea casei.** Să telegrafiază din Co- vasna, com. Treiscaune: O dramă familiară sân- geroasă s'a desfășurat într'o familie de aici. Ioan Kelemen, econom, își bănuia de mult nevasta, dar ca să se încredințeze de nețrebnicia ei, a plecat de acasă spunând că nu se va întoarce în curând. Apoi pe ascuns și neobservat s'a în- tors și s'a ascuns sub patul nevestei. Nu peste mult sosește acasă muierea cu drăguțul ei Carol Csoma. Bărbatul văzându-se înșelat a sărit de sub pat și după o scurtă încăierare l'a străpuns cu cuțitul pe Csoma de mai multe ori, iar acesta peste câte-va minute a murit. Kelemen a ascuns leșul într'o pădurice din apropiere, unde s'a gă- sit apoi astăzi. Kelemen mărturisindu-și fapta a fost deținut.

— **Catastrofă mare pe cale ferată.** Înfloră- toare a fost catastrofa, ce o anunță o telegramă din New-York. În Pennsylvania s'a ciocnit un tren de marfă cu un tren încărcat cu dinamită. 50 de oameni au murit, iar 90 sunt cu răni grave.

— **La sfârșit se vede resonul.**... În provincie nu de mult a murit un om cu stare bună care firește s'a îngrijit și de moștenitori. La inventa- riarea averii s'au aflat în scrinul de fer 4 losuri, despre cari nu e vorba în testament. Rudele au decis, că le vor dărui unei rude mai de departe sărace. Săraca familie nu le-a vîndut, ci a jucat cu ele mai departe.

Ce să vezi?

Norocoasa familie, care avea losuri dela banca Török din Budapesta câștigă câștigul prin- cipal. Când au aflat rudele, firește că ar fi tăbărit pe bietul om, dar el, om cinstit a împărțit cu ele câștigul. Așa om cinstit mai rar se află azi.

— **500 de oameni au perit.** S'a telegrafat din Gutheim (America), că în orașul Zuider la 500 de oameni le-a luat viața un orcan groaznic.

— **Bombe în o bancă.** În Moscova s'au aflat în odaia casarului unei bănci șase bombe. A fost arestat un revoluționar.

— **Moartă între flori.** În Charlottenburg lângă Berlin trăia o damă tineră și elegantă, care ducea o viață foarte boerească. Toată lumea cre- dea că are avere mare că este fericită. În zilele trecute și-a comandat o mulțime de flori. Vecinii nu-și puteau explica pentru ce are liasă de flori. După aceea n'au mai văzut-o câte-va zile. Le-a bătut la ochi liniștea ce era la casa doamnei și-au înștiințat poliția. Au aflat-o moartă în mij- locul mulțimei de flori. Din scrisorile ce le-a lă- sat se vede că s'a fost înglodat în datori și nu mai avea putere să se elibereze a căutat scăpare în moarte.

— **Credințe relative la prevederea tim- pului.** Când arde zgura de pe fundul ceanului, are să plouă.

Când arde funingenea de pe horn, se schimbă vremea.

Când apele curgătoare vuese plăcut și lin, va fi vreme bună.

Să nu rupi iarbă sau să arunci cu pere, mere, etc. în sus, căci în vara aceia va bate piatra

Când îmboboecese toamna lilieci, are să fie toamnă lungă.

Când este iarnă și vacile sburdă, are să viscolească.

Când pisica stă în fundul sobei, are să fie frig.

Când se scaldă vrăbiile în prav, are să ploaie.

Când umblă multe ciori sburind pe sus, are să ningă.

Când visezi șerp, a doua-zi are să bată vânt.

Când visezi foc, a doua-zi are să fie cald.

Când cântă găinele în pătul, are să plouă.

— **Din taințele unei cusătorii.** Publicul cetitor de multe ori a avut ocazia să citească în ziarul nostru despre putregaiul moral al so- cietății din capitala țării. Oamenii stricați până la măduvă, perverși cu sistem nervos, ruinați își caută victime printre tinerele fecioare, fra- gede cusătorese, copile sărmene, servitoare etc. Căci iată, ce s'a descoperit și în timpul din urmă:

În strada Eötvös, Königfeld Amalia ținea un atelier de cusătorie, pe a e cărei lucrătoare se recrutu dintre fetele frumoase sărace, pe cari apoi pentru parale le îndrepta pe calea pă- catului punându-le la dispoziția clienților săi bătrâni perverși.

În chipul acesta ajunsese drept viitoare victimă și Regina Engel, frumoasa fată a unui hamal, mândria unei săraci familii, în vîrsta de doi-spre-zece ani.

Proprietăreasa s'a purtat la început foarte bine cu ea, o desmerda, meru îi spunea, că-i greu să trăești din amara meserie a cusutului, când pe alte căi poți câștiga cu mult mai ușor mai multe parale. S'apoi o agrăi pe tinăra fată:

— Zău nebună ești și tu îi zise fetei, că- reia de rușine i-se suise sângele în obraz, că vrea să trăești din cusut. De vreat, îți spun eu altă cale.

— ... domnul baron și-ar da și ție trei sute de florini, cum i-a dat Iulianei.

Plângând grăbi acasă tinăra fată.

Tatăl ei speriat făcu arătare la poliție, care va avea datorință să pedepsească păcatele ace- stui cuib al desfranării.

— **Secretul păralui.** Omor fioros s'a în- tîmplat acum câte-va zile în comitatul Caraș-

Severinului în comuna *Pecenişca*. Păruşul Cerna lăsa adică, după-ce fusese înfuriat de ploae, pe ţarm cadavrul femeii Elena Harbut.

Ea trăise în concubinată cu Nicole *Borotea*. Acesta în Dubova făcu cunoştinţă cu tinăra văduvă Maria *Dragutin*, care într'atâta i-a întors mintea, că Nicolae se decisese să o ia de nevastă.

Despărţirea lui de Elena Harbut ar fi mers foarte iute, dar, vezi, asta avea câte-va sute de coroane, după care pe Nicolae îl durea inima să-l lase.

În una din zilele lunii trecute Nicolae spuse vecinilor spre marea lor mirare, că Elena l'a părăsit şi s'a dus în România. Înainte cu zile se mutase văduva însă din Dubova în *Pecenişca*.

Cunoscuţii nu şi-au bătut multă vreme capul cu cazul acesta. Dar un cioban zilele trecute află pe ţarmul Cernel un cadavru. Infuriatul păruş se retrăsese în alvia sa şi lăsa pe ţarmure dovada unui omor fioros: era Elena Harbut.

Jandarmeria înştiinţată arestă pe bărbat şi pe Maria *Dragutin* şi aceştia recunoscuseră totul, că Nicolae a trimis pe Elena la văduvă, că acolo între uşi zevorite au sugrumat-o, că două zile au ţinut cadavrul în casă, apoi l'au aruncat în păruşul Cerna, ce esundase.

Judecătoria va răsbuna pe nefericita Elena

— **Norocul în războiul al Japonezilor** dovedeşte, că stăruinţă duce la scop. Victoriile lor până acum neajunse în istoria universală dovedesc o stăruinţă de fier. Are în deosebi lipsă de stăruinţă, când e vorba să ca să câştige graţiile capricioasei zeite fortuna, norocul, până-ce în fine ea odată suride. Mai bine ea observă aceasta la loterie de clase, fiind-că banca *Caedicke* din Budapesta a fost aşa de favorisată de noroc, că a plătit clienţilor săi drept premii şi câştiguri premia de 600.000 coroane, de trei ori câştigul principal de 400.000, de trei ori 100.000, de patru ori 60.000 coroane etc. Norocul firmei *Gaedicke* e până acum neîntrecut.

— **Spîşeria C. Balassa** cheazăşueşte, că laptele de castraveţi al lui Balassa cu efect admirabil şi veritabil englezesc, care a fost pus în circulaţie, nu e de loc stricacios feţil. De probă numai odată să-şi comande damele noastre laptele de castraveţi al lui Balassa şi se vor convinge, că acest mijloc de înfrumuseţare delătură imediat pistruil, pete, spuse şi alte necurăţenii ale feţei, face faţa lucie, tinăra şi rumenă. Un flacon 2 cor., apoi săpun veritabil englezesc de castraveţi 1 cor., pudră 1 cor. 20 fil. Se poate procura în ori-ce spîşerie. Depositul principal în Arad: Spîşeria *Földes Kelemen*, drogheria *Vojtek* şi *Weisz*.

Războiul ruso-japonez.

— Ştiri prin poştă. —

Tientsin le spune, cam de timpuriu, că Japonezii vor trimite oştii, pe la mijlocul lui *Maiu*, în insula *Sahalin*. Se spune că la *Hiroşaki* în ţinutul diviziunii 8-a, în nordul insulei *Nippon*, se află adunată oaste multă sub generalul *Haraguşi*. Ne îndoiim că expediţia se va face aşa de curînd. Înainte de a se fi isprăvit războiul pe apă, nu se poate cugeta la expediţia peste mare, în *Sahalin*. Portul *Vladivostokului* nu mai e închis de gheţuri şi nici pe mare nu e străjuit. Dovadă că 4 torpiloare au putut eşi şi face isprava de care s'a vorbit, înaintînd până lângă coastele insulei *Jesso*, prinzînd un vas de comerţ şi aducîndu-l la *Vladivostok* fără a fi supărate de vase japoneze.

Incrucişătoarele şi torpiloarele lui *Iessen* sunt cu totul în stare de a zădărnici ori ce încercare în potriua *Sahalinului*, pe câtă vreme flota lui *Togo* va fi ţinută locului de flota nevălinsă încă a lui *Rojdestvenski*, în marea chinăză.

Numai când flota rusească va fi învinsă, Japonezii vor putea gândi să facă o expediţie în *Sahalin* sau în părţile de pe coasta Siberiei. După descrierea maiorului *I. Schön*, „Teatrul războiului în Asia resăriteană“, insula e plină de munţi puţin înalţi şi acoperiţi de păduri, are porţiuri rele şi e mai aspră şi mai săracă de cât continentul vecin, ţinutul lui *Ussuri*. E bogată în cărbuni şi în peşte, hrana de căpetenie a Japonezilor. La 1875 au dat'o Japonezii, luând în schimb insulele *Kurile*.

Justiţie.

Arad, 13 Maiu

§. **Vătămarea de onoare în preţ de două coroane.** Advocatul din Budapesta, de altcun de neam din Arad, *Dr. Kron Kálmán* a fost condamnat de judecătoria cercuală din Budapesta la două coroane amendă.

Agentul pentru asigurări *Prónai János* fusese când-va clientul acestui avocat; nu i-a plătit însă spesele.

Intr'aceea avocatul s'a însurat şi agentul pretinse dela el, fiind-că îl votrise 500 coroane. I-a cerut suma aceasta nu numai prin epistole, ci şi la o pertractare, pentru ceea-ce — fiind-că agentul nu era îndrept să ceară — atât de tare s'a mâniat avocatul, că în faţa judecătorilor l'a numit *escroc ordină, obraznic*.

Advocatul fu dat în judecată.

S'a pertractat procesul zilele trecute. Advocatul fu condamnat la două coroane amendă.

*

§. **Răzbunarea peşitorului refuzat.** În Decembrie al anului trecut *Teodor Oliţa*, fecior din *Şicula*, ceruse mâna fetei lui *Teodor Boia*. Tatăl fetei l'a refuzat însă.

Drept răzbunare dimpreună cu *Avram Balint* şi *George Puşcar* a pândit pe *Boia* şi l'a bătut, de acesta a stat 9 luni în pat. Mai târziu apoi *Boia* şi muri, nu însă din pricina rănilor primite dela lăcaii bătăuşii.

Pertractarea procesului a fost în una din zilele trecute. Fiecare a fost condamnat la 8 luni temniţă. Condamnaţii au naintat recurs, dar şi procurorul.

*

§. **Proces de presă senzaţional.** Judecătoria de presă din *Szeghedin* are de-aface cu un proces senzaţional de presă. Acusator e *Veres József*, protopop din *Orosház* şi deputat dietal, ear acuzat e *Veres Lajos*, redactorul ziarului „*Orosházi Ujság*“ fratele mai mic al deputatului, care în 33 de cazuri a defaimat şi calumniat pe frate-sau.

ECONOMIE.

Arad, 13 Maiu.

Bursa de mărfuri şi efecte din Budapesta.

— Cota oficială pe ziua de 13 Maiu. —

Incheierea la 12 ore:

Grîul pe <i>Maiu</i> (100 clgr.)	18'18—18'20
Cucuruz pe <i>Maiu</i>	15'26—15'28
Cucuruz pe <i>Iulie</i>	14'56—14'58
Grîu pe <i>Octombre</i>	16'70—16'72
Secară pe <i>Octombre</i>	13'66—13'68
Orz pe <i>Octombre</i>	11'78—11'80

Incheierea la 5 ore:

Grîu pe <i>Maiu</i> 1905	18'06—18'08
Cucuruz pe <i>Maiu</i>	15'24—15'26
Cucuruz pe <i>Iulie</i>	14'50—14'52
Grîu pe <i>Octombre</i>	16'54—16'56
Secară pe „	13'58—13'60
Ovăs pe <i>Octombre</i>	11'64—11'66
Secară pe <i>Octombre</i>	11'36—11'38

Piaţa din Arad.

S'au vîndut:	(100 klg.)
580—650 măji metriche grâu cor.	17.00—17.40
320—340 „ „ cucuruz „	15.10—15.30
Semnare nominală: secară:	14.80—15.00
„ „ orz:	14.60—14.80
„ „ ovăs:	13.60—13.80

Piaţa din Aradul-nou.

S'au vîndut:	
500—600 măji metriche grâu cor.	8.80—8.90
300—400 „ „ cucuruz	7.40—7.50
Semnare nominală: secară	7.40—7.50
„ „ orz:	7.30—7.40
„ „ ovăs:	6.80—6.90

Tîrgul de porci din *Köbánya*.

De prima calitate ungară: Bătrîni grei părechea în greutate peste 400 chlgr. 130—131 fil.; bătrîni mijlocii, părechea în greutate 300—400 chlgr. — fil.; tineri grei în greutate peste 320 chlgr 139—141 fil.; Calitate sîrbească: grei, părechea peste 251 klg. 139—141 fil.; mijlocii părechea 250—260 chlgr. greutate 139—141 fil. Uşori până la 240 kgr. 138—139 fil.

MUSTANGERUL NEGRU

— ROMAN SENAŞIONAL. —

De

MAYNE-REID şi F. WHITTAKER.

(Urmare.)

... De aci venia ura, ce jurase *William* tuturor Indienilor şi tuturor criminalilor din prăştia foarte bine, că nu toţi Indienii erau rău-cători, cu toate acestea avea de ei în general scărbă grozavă. Şi se ştia, că în momentul Regulatorii aveau să judece o *Piele-Roşie*, pe carea să împlinească în faţa tribunalului, slujba ocicinită de preşedinte, dar pe aceea acuzător, şi dacă mişelul era într'adevăr *William* asista la spânzurarea lui cu un fel beţie, dar pe urmă se întorcea cu ochii scâmbiaşi în lacrimi în cortul său, unde se închidea întregi, dacă nimic nu-l silia să iasă.

Astfel era omul, care comanda Regulatoarea din *Texas*...

... La al doilea semnal din goarnă trupa se puse în ordin de marş, ca nişte sălbatici, apoi, la a treia comandă, plecară în trap în direcţiunea *Nord-Vest*, mergînd câte patru în faţa unui escadron de husari.

Şeriful *Hays* mergea în fruntea lor. Însoşit de un bărbat cu faţa atât de bronzată cât l'ar fi luat cineva drept un Indian. Era creol din *Luiziana*, născut din părinţi francezi. „Ziel, eă eşti sigur, că nu te înşeli, suntem chiar pe urmele lui, *Baptist*? zicea mergînd tot în trap.

— Da, domnule colonel.

— Adu-ţi aminte, că nu-mi place să şesc. Dreptatea noastră este atât de repede, nu trebuie să dea greş.

— Sunt sigur că nu mă înşel, stăruieşte.

— Şi cum poţi fi sigur de asta?

— După descrierea ce mi-a făcut aceşti creoli. Nu poate fi decât *Antonio Miquelez*. Teama jura! Şi apoi ştii, domnule colonel, că obiceiul să vorbesc cu uşurinţă?

— Este adevărat.

— Este tocmai statura şi grosimea lui său de a întoarce ochii în toate părţile. Nu privi pe cel ce îi vorbeşte. Sunt atât de încrezătoare, că-l vom prinde, pe cât sunt de convins că osândit la moarte, de va fi judecat. Moarte de altcun nu va fi de ajuns pentru a-l pedepsi crima. Dacă ai şti ce om era acela, pe care-l ucis! Ah! sunt nerăbdător să-l văd în prăştia justiţiei *Noului-Orleans*!

— Dacă este omul, pe care-l căutăm, cred că va merge aşa de departe şi că va fi aşa mult de aşteptat, răspunse şeriful. Va decapitat şi spânzurat pe loc, numai decapitat.

— Cu atât mai bine, domnule colonel, cu cât fi cel puţin sigur că nu va scăpa şi că va fi mult de când ar trebui să se clătine sub o cruce de arbore, de o frînghie nu prea lungă.

— S'ar putea earăşi să prindem doi sări dintr'o lovitură, dacă sunt bine informaţi, servă *Hays* cu un aer gânditor. Ştiu, că în acest ţinut o ceată de *Semiloni*, cari s'au răsit pământurile lor şi trăesc din fructele melor lor, s'ar părea chiar, că e mai comodă adunătură de Indieni din toate rasele. Dacă aş putea găsi printre ei pe acela, pe care-l căutăm de atîta ani! De aş putea în sfîrşit să-l trag la odihna, pe care am câştigat-o atât de scump după ce am răsbunat pe scumpele mele răni şi să trăesc lângă fiul meu!

Creolul îl privia cu un aer mirat.

... Nu era obiceiul şerifului de a se purta astfel de sine, nici de trecut, nici de viitor. De aceea, ridicînd de odată capul, se întoarse trecu mâna prin păr şi iuţii mersul calului.

Creolul înţelese, că convorbirea era încheiată. Dînsul se întoarse la camarazii săi. Regula care mergeau cu o astfel de iuteală înck în aceeaşi seară ajunseră la vre-o cincisprezece kilometri departe de coralul dela *Cross-Town*.

Aci, şeriful dăde semnalul de oprire.

În câteva minute reprezentanţii lui *Hays* biliră lagărul chiar pe malurile aceluiaşi fluviu care trecea pe lângă blocazul lui *McGowan*.

(Va urma.)

Redactor responsabil: Sever Boen.

Editor-proprietar: George Nichiu.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNEA SUMARĂ.

1904 Aprilie	ACTIV	1905	
		16 Aprilie	22 Aprilie
69969082	Reserva metalică Aur	45475848	64857625
29596000	„ trate Aur	19319000	64794848
3714950	Argint și diverse monete	4166024	4255185
3652820	Portofoliu Român și Străin	36647534	37268236
1203264	{ *) Impr. contra ef. publice 6480600	17765867	18450505
149900	„ „ „ în cont curent 11969905	11999953	11999990
3765320	Fonduri publice	14386711	14316173
727546	Efectele fondului de rezervă	1708306	1704306
569719	„ „ „ amortisarea imob. și material	5669837	5669837
568654	Imobili	575241	575382
621462	Mobilier și Mașini de Imprimerie	542043	546477
3061289	Cheltueli de Administrațiune	82839430	83309762
372568	Deposite libere	20423159	20891383
32574	Compturi curinți	17156941	16857267
	Compturi de valori	278738671	280639341
	PASIV		
2000000	Capital	12000000	12000000
420615	Fondul de rezervă	19548667	19771835
2763670	Fondul amortisării imobilelor și material	2923784	2946244
289710	Bilete de Bancă în circulațiune	160764630	161907250
5672	Dobânzi și beneficii diverse	662160	704250
361289	Deposite de retras	82839430	83309762
361618	Compturi curinți		
32574	Scomptul 2% *) Dobânda 6%	278738671	280639341

Prăvălia de fer și deosebite instrumente

Fraților Berta

(Berta-Testvérek)

Arad, Andrassy-tér 3.

Telefon 386. Telefon 386.

Deposit bogat în fer și mărfuri de metal, în diferite instrumente, în ferărit pentru mobili și edificii, cuptoare de fer de Nadrág șe Meiding de primul rang Mașine (sparhert) pentru bucătării de Olanda elegante, specialități pentru economia de casă, dulapuri pentru ghiță.

Arme Ferlah și Piper, puște pentru vânători: Mopopol de vânzare a coaselor de oțel Barabás Béla și a pompelor de stropit contra nenorosporei pe lângă o garanță de 10 ani, Instrumente de verit etc.

Foarfece engleze, Solingene veritabile, penținuri și briciuri.

Deposit esclusiv „AHOI“

Pe seama ținuturilor sud-ungare unicul deposit al lustrului de argint:

VENUS pentru cuptoare.

Comandele de provincie se efectueșc pentru prețurile ieftine de zi.

eria câștigurilor dela a XVI loterie de clasă ungară.

10,000 losuri cu 55,000 câștiguri.

Tot al doilea los câștigă.

mai mare câștig eventual

UN MILION COR.

1	premiu de cor.	600000
1	câștig	400000
1		200000
2		100000
1		90000
2		80000
1		70000
2		60000
1		50000
1		40000
5		30000
3		25000
8		20000
8		15000
36		10000
67		5000
3		3000
437		2000
803		1000
1528		500
140		300
4450		200
4850		170
850		130
100		100
4350		80
3350		40

9900 câștiguri și premii. Total cor. 14.459.000

A P E L

la a XVI-a loterie de clasă ungară.

Tragerea primei clase va fi deja
la 25, 26 și 27 Maiu 1905 n.

Prețul losurilor clasei prime

un întreg	jumătate	un pătrar	un optar
12 cor.	6 cor.	3 cor.	1.50 cor.

Trimiterea losurilor originale se face prin rambursă ori prin plățirea prealabilă a prețului. Cel mai ușor și mai practic mod e a trimite banii prin rambursă. La ori ce comandă alătur planul oficios de sortire. Lista oficioasă a tragerilor o trimit imediat depă tragere. Pun fără taxă la dispoziția comitenților mei chequri pentru trimiterea sumelor. — Binevoii a mă onora cât mai îngrabă cu comanda Dvoastră.

CASA DE BANCĂ

G a e d i c k e A.

Cea mai mare casă de noroc a Ungariei.
Budapesta, strada Kossuth Lajos No. 11.

o Norocul lui Gaedicke e colossal! o

In scurt timp am plătit comitenților mei

15,000,000 cor., între aceste următoarele câștiguri principale:

600000 cor.	2/2 nr.	62551
400000	4/4	11119
400000	4/4	28916
400000	8/8	33464
100000	4/4	42758
100000	2/2	49878
100000	4/4	87991
70000	1/1	60912
60000	8/8	17357
60000	8/8	78863
60000	4/4	82528
60000	2/2	97263
30000	8/8	6920
30000	8/8	38691
30000	8/8	90964
25000	4/4	23481
25000	2/2	30049
25000	4/4	44411
25000	4/4	87851
20000	4/4	14674
20000	4/4	28950
20000	8/8	33402
20000	8/8	35862
20000	4/4	44410
20000	4/4	57565
20000	1/1	60781
20000	8/8	78878
20000	4/4	88844
15000	1/1	31121
15000	4/4	57734
15000	2/2	77950
15000	4/4	82506

AVIS!**Băile de sare și iod dela „Albele”,** situate lângă MERCUREA
gara Szerdahely Sosfürdő

(Comitatul Sibiului. — 4 klm. dela Mercurea.)

se deschid în 15 Maiu.**Procedura (mijlocul) de cură:** băi reci salice în basină, băi calde de vană, băi de glod,
cură de lapte și zăr și cură de ape minerale pentru beut.Analisa chimică despre conținutul apelor minerale dela baia sărată dela »Albele« a stabilit-o în anul 1902 comisiunea
de analiză chimică de stat dela universitatea din Cluj, prin d. Dr. Rudol. Fabini, prof. de chimie reg. ung. în Cluj**Indicațiuni:** Aceste băi sunt a se recomanda cu deosebire la următoarele boale și se
pot întrebuița cu bun succes la boale cronice, reumatice și artritice: scrofulosă, a-
nemie, diferite boale de nervi, morburii de piele cronice, sifilitice învechite, hipertro-
fia ficatului și a splinei, excudat și conglomerat septice, rachită, etc.; în deosebi au
aceste băi eminent efect vindecător la diferite boale femeiești ca: fluorul alb, me-
trită cronică indometrită, scurgeri, etc., precum și resorpțiunea exudatelor după pleu-
rită (aprinderea pielii coastei) chatar cronic de stomac, bronchi și mațe, precum
și chatar de beșică și mărește pofta de mâncare la reconvașența și pacienții slăbiți.**Ca ape minerale de beut:** pe lângă apa din izvorul local mineral dela »Albele«, le stă
la dispoziție doritorilor apă de: Căciulata (Călimănești, România), Karlsbad, Apă
amară de Buda, Ghiesshübler, Gleichenberger, Répáthi, Előpatak, Borszék, Dacia
și Borhegy — toate cu prețuri moderate.**Basinele,** pe lângă canalele naturale interne care importează și exportează, apa își
mai are scurgere pe canalul extern din suprafață, deosebit de aceasta, să mai reîn-
noiește în fie-care an înaintea deschiderii prin scoaterea apei până în fundament, sub controla protopresbiteriului
evang. din Mercurea.**Băile sunt provăzute cu gară de tren proprie, de tot aproape.****La băi sosește trenul zilnic** de către Sibiu la orele 6 și la 11 a. m., și la 7.20 p. m. **Ciculație postală zilnică.**
" " Alvincz " " 3.21 " " 9 " " 5.17 "

Un omnibus circulă zilnic de două-ori între Mercurea și aceste băi, și pleacă din Mercurea la orele 9 1/2 a. m. și la 2 1/2 p. m.

Taxa de persoană tour și retour e 40 bani — iar pentru copii jumătate.

Taxa pentru scaldă: Bae rece în basină 20 bani. Bae caldă de vană 80 bani. Copiilor plătesc pe jumătate.

— Restaurant aranjat modern. — Beuturi alese. — Bucătărie excelentă. — Prețuri solide. —

Odăi mobilate la băi se pot căpăta cu următoarele prețuri: din 15 Maiu până în 15 Iunie cu 16—24 cor. lunar;
din 15 Iunie până în 15 August, cu 24—32 cor. lunar; din 15 August până în 15 Septembrie cu 16—24 cor. lunar.

Serviciu și albituri de pat, cu 6 cor. lunar mai mult.

Doritorii, să binevoiască a se grăbi cu angajarea odăilor, pentru-ca ast-fel să le poată avea la dispoziție când doresc.

Alte informațiuni, se pot cere dela arândatorul Ilie Floașiu.

Direcțiunea Băilor.**INTREPRINDEREA DE INDUSTRIE DE ASFALT ȘI CONSTRUCȚII BETONICE „HUNGARIA”.****SZIRMAI ȘI SOFUL, ARAD.** CANCELARIA ȘI MAGAZINUL: SZABADSÁG-TÉR Nr. 10.
TELEFON ORĂȘAN ȘI COMITATENS 543.**Secția de întreprinderi:**

a) pregătirea de pavagiu betonic, b) de obiecte de artă din beton și c) de lucrări din asfalt.

Secția vinderii de material:

a) Portland și ciment-remant.	f) nisip de râu	k) impletituri de trestie stucatur	o) uluce pentru canaluri
b) stucatur și ghips alab.	g) petriș de râu	l) cărămidă pentru construcții	p) table de ciment și mozaic
c) var pentru construcții	h) diferite figle pentru coperiș	m) cărămidă de ornament	q) table de mellach și cheramit
d) praf de piatră pentru tinciuit	i) șindilă de asfalt și cătran	n) cărămidă-schamotte	r) articole de faranță ș. m. d.
e) petriș de granit	j) lucrări izolatoare		

Se ocupă cu vânzare în mare și în mic a materialelor, ce cad în branșa construcțiilor.

565

Spiteria lui Vojtek Kálmán „a Magyar Koronához”Recomandă specialitățile felur
din magazin și admirabilele
bandage și diferite preparații,**Cremă de lacrimioare:** preparat superb, delatură pistrui, sgrăbunțe, spuse, sbircituri și necurătenii de pe față. Flacon 1 cor.**Spăpun de cremă de lacrimioare:** articol colonial care combinat cu crema, rumenește și susține frumusețea feței. Buc. 70**Pudră de lacrimioare:** pregătită din materii cu totul nestrucioase — care împrumută feței o culoare foarte plăcută fa-
ca să se poată vedea. O cutie, 1 cor. 20 fileri.**Praful de dinți a lui Dr. Kabdebó:** ajutoră frumusețea dinților foarte și în urma compoziției bune nu atacă smalțul
dinților. O cutie 1 cor. 60 fileri.**Fluid stomatic Salicyl:** folosește mult la întărirea gingiilor, alungă mirosul neplăcut al gurei și împiedecă stricarea dințilorPreparatele se capătă tot-
deauna proaspete — la **Spiteria lui Vojtek Kálmán „a Magyar Koronához”** colțul dela András-
sy-tér și Petőfi-u. **Arad**